

15de JAARGANG - NUMMER 1 - 2003
JANUARI - FEBRUARI - MAART

In dit nummer:

- * *ACTIVITEITENKALENDER*
- * *VOORWOORD*
- * *NEOGOTISCHE ARCHITECTUUR IN BREDENE (1)*
- * *FRIDAY = GUIDE DAY*
- * *DE BOLLE, EEN KIND MET TWEE VADERS?*
- * *NA DE OORLOG (2)*
- * *WAT EEN GIDS L(EI/LJ)DEN KAN*
- * *HOTEL DU PARC*
- * *ARCHITECT ANDRE DANIELS (2)*
- * *ONDER DE HOEDE VAN SINT-JORIS*
- * *ALBERT COENEYE VERTELT*

Gidsenblad
LANGE NELLE
OOSTENDE

Driemaandelijks blad van de afdeling OOSTENDE
van de WEST-VLAAMSE GIDSENKRING vzw
Afgiftekantoor OOSTENDE 1
Verantwoordelijke uitgever:
Patricia Veris, Nachtegalenlaan 50, 8400 Oostende

IN DIT NUMMER:

Inhoud:

01	ACTIVITEITENKALENDER	REDACTIE
07	VOORWOORD	LEEN COENE
08	NEOGOTISCHE ARCHITECTUUR IN BREDENE	VINCENT DUFLOU
17	FRIDAY = GUIDE DAY	JEANNINE LAPLASSE
18	DE BOLLE, EEN KIND MET TWEE VADERS?	ROGER TIMMERMANS
19	NA DE OORLOG (2)	RICHARD QUAEGBEUR
24	WAT EEN GIDS L(EI/IJ)DEN KAN	MARCEL LEEUWERCK
25	HOTEL DU PARC	FRANK DECERF
26	ARCHITECT ANDRE DANIELS (2)	JEAN POTTIEZ
32	ONDER DE HOEDE VAN SINT-JORIS	ROGER TIMMERMANS
34	ALBERT COENEYE VERTELT	ANNIE STORME

.....

Verantwoordelijke uitgever en secretaris:

Patricia Veris, Nachtgalenlaan 50, 8400 Oostende

De medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen
(overname mag, mits bronvermelding)

Redactie:

Dirk Beirens, Floralaan 7, 8400 Oostende

Vormgeving:

Herman Moerman, Parijsstraat 11/6, 8400 Oostende

Voorzitter:

Leen Coene, Rietstraat 33, 8400 Oostende

Dispatching:

(059) 80 73 81 (Fax en telefoon)

Rekeningnummer:

380-0049184-76 op naam van Gidsenkring Lange Nelle vzw

Lidmaatschapsbijdrage 2003 = € 12,50

Activiteitenkalender

Wilt u zeker weten of een activiteit al dan niet doorgaat, contacteer secretaris Patricia Veris:
tel. (059) 80 62 39 - fax (059) 80 12 54

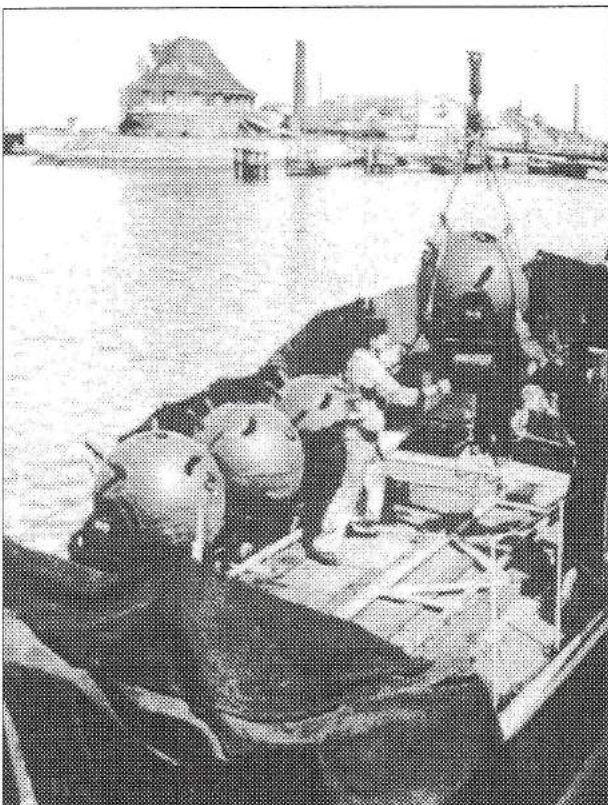
BEZOEK AAN DE MIJNBESTRIJDINGSSCHOOL OOSTENDE

Woensdag 12 maart 2003, om 14 uur*

De voorbije wereldoorlogen hebben aangetoond dat de kanaalzone en de Noordzee uiterst geschikt waren voor het leggen van mijnen, meer dan om het even welke andere maritieme zone ter wereld.

De waterdiepte is zelden groter dan 30 tot 40 meter zodat alle types van mijnen verwacht konden worden op de scheepsroutes: contactmijn, magnetische mijn, akoestische mijn en drukmijn.

Tijdens onze rondleidingen in Raversijde maak-

Duitse propagandafoto. Verankerde zeemijnen worden op een Duitse Schnellboot ingeladen. Herken je het gebouwje achteraan links?

ten we o.a. kennis met de Glasmine, Bodemmine, Tellermine
Onze Belgische zeemacht heeft altijd een ijzersterke reputatie gehad inzake mijnenbestrijding.

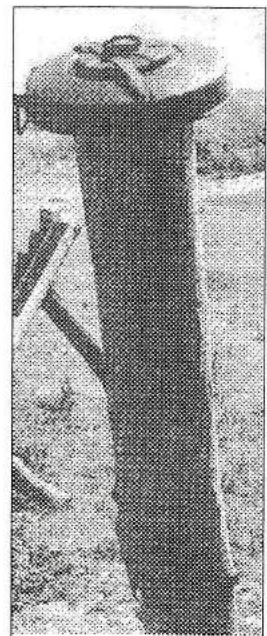
Na een film, waar onder andere de veeptechnieken uit de doeken worden gedaan om de mijnen onschadelijk te maken, krijgen we deskundige uitleg in de mijnenbestrijdingszaal. Daar staan een aantal types opgesteld.

Een absolute aanrader in het kader van de rondleidingen in Raversijde!!!

WE VERZAMELEN AAN DE SLAGBOOM VAN HET KAZERNEGEBOUW De Smet de Naeyerlaan

NIET VERGETEN : IDENTITEITSKAART !

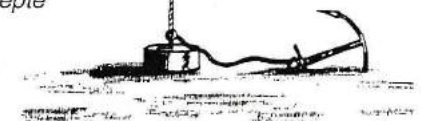
Gratis voor leden en niet-leden

Deutsche Tellermine in het domein Raversijde

De Amerikaan Robert Fulton bouwde in 1810 de eerste verankerde zeemijn. Een metalen vat, gevuld met buskruit, gewikkeld in kurk om het drijvend te houden, werd met een touw en een gewicht op een bepaalde diepte gehouden.

VAN TAMTAM TOT GSM... **DE EVOLUTIE VAN DE** **TELECOMMUNICATIE**

Vrijdag 23 mei 2003 om 20.00 uur in het
"Spaans" huisje, Christinastraat 67,
Oostende.

Ons gidsend lid Etienne Pitteljon onderhoudt ons die avond over een hem nauw aan het hart liggend onderwerp.

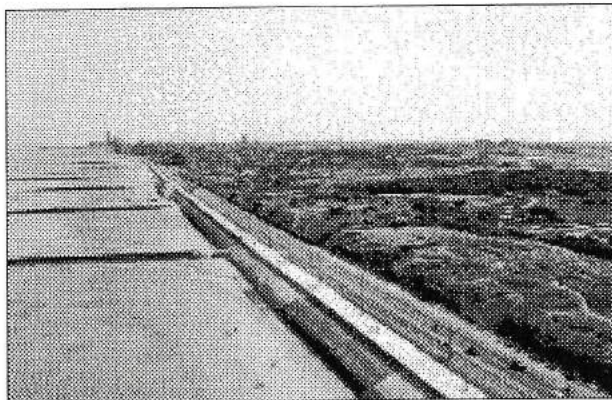
De telecommunicatie ondergaat de laatste decennia razendsnelle ontwikkelingen. In onze huidige maatschappij zijn mobiele telefonie en internet niet meer weg te denken. Nieuwe mogelijkheden ontstaan en komen meer en meer in eenieders bereik. "Morgen" is er terug iets nieuws... maar wie weet nog waar we vandaan komen?

Leden: gratis - niet-leden: 1 euro.

ONTSTAANSGESCHIEDENIS EN **EVOLUTIE VAN ONZE KUST**

Vrijdag 4 april 2003 om 20.00 uur in het
"Spaans" huisje, Christinastraat 67,
Oostende

Gids René Vandercruyssen neemt ons met deze geïllustreerde voordracht mee langs onze kust, van 10.000 jaar geleden tot heden en blikkt ook naar de toekomst. Hij serveert ons een mix van cultuur en natuur.

Hoe goed kennen wij onze kust? Als ik wandel langs het strand, zie ik dan alleen maar zand, of zie ik een levend landschap met fauna en flora? Kan ik een bevredigend antwoord geven als iemand mij vraagt: hoe zit dat nu eigenlijk met de getijden? Hoe zijn de duinen gevormd? Is er

een verklaring voor de aanwezigheid van de typische kustvilla's (Anglo-Normandische stijl) aan onze kust? Welke rol speelde Koning Leopold II in de opbloei van ons kusttoerisme? En wist je dat 'boarebrekers' geen golfbrekers zijn? Men zegt dat onze kust bijna volgebouwd is. Is dat echt zo? Of is er, meer dan we vermoeden, heel wat moois te zien en te beleven?

Leden: gratis - niet-leden: 1 euro.

KROEFELTOCHT ZANDVOORDE

Zaterdag vanaf de vooravond 14 juni 2003

O.l.v. van Dirk Beirens

Meer info in ons volgend nummer

GELEIDE STRANDWANDELING

Zaterdag 21 juni 2003 om 14.00 uur aan het
Zeeliedenmonument

Jeannine Laplasse en René Vandercruyssen begeleiden u om het Klein Strand te ontdekken. Het strand is immers een levend landschap in een dubbele betekenis:

- zo'n zandlandschap leeft, d.w.z. verandert voortdurend,

- er zijn, veel meer dan we denken, levende organismen, fauna en flora.

Naast kennis opdoen, is het doel vooral ervaringsgericht leren via zintuigen.

We hopen dat u als u later op het strand wandelt, de omgeving anders beleeft zodat u er intenser kunt van genieten.

Tijdens deze wandeling geeft Jeannine ook tips om een en ander aan kinderen duidelijk te maken.

Leden: gratis - niet-leden 1 euro.

Najaar

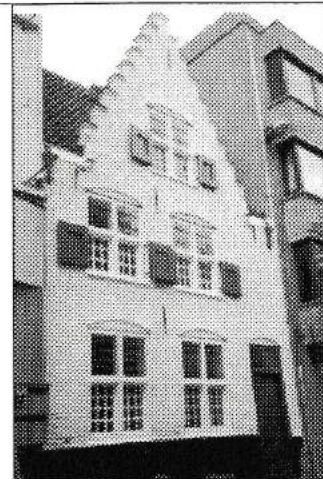
ERFGOEDWANDELING DE PANNE

Zaterdag 18 oktober 2003, om 14.00 uur

o.l.v. Pierre Vanhecke

Meer info in ons volgend nummer

*Eerste vergadering gidsende leden
in Spaans huisje,
vrijdag 13 december 2002*

Voor

Tijdens

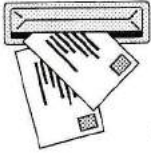

Tijdens

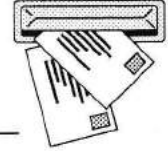

Na

M E E G E D E E L D

Kusttoerisme anno 1839

“De massa baders aan onze kust trekt niet alleen naar Oostende, ook Blankenberge krijgt zijn deel. De herbergen van dit interessant plekje puilen uit van dagjesmensen en residenten. De kleinste plekjes in de andere woningen zijn omgetoverd tot verblijfplaatsen of toch voor slaapplekken voor gezinnen. Twee “diligences” doen het traject Blankenberge-Brugge en soms gaan ze driemaal per dag op en af, steeds boordevol toeristen.

De baders in Blankenberge zijn meestal vreedelievende mensen van een eenvoudige smaak. Er heerst minder luxe dan in Oostende: de makintosh en het witte hemdje domineren bij de mannen. Een witte jurk of borstrok (camisole) en een eenvoudige hoedje zijn de uitzet van de huismoeders als ze met hun kinderen op de markt wandelen of een bad nemen, alles ‘sans façon’. Wie 36 uur heeft om uit Brussel naar Oostende te komen om er 2 of 3 baden te nemen zou toch Blankenberge moeten aandoen. Hij kan de verplaatsing Oostende-Blankenberge maken zowel ter land als ter zee, en goedkoop ook nog! Zo zal hij beide badplaatsen kunnen vergelijken met elkaar, twee verschillende werelden van baders.

Gelezen door John Goddeeris in “Journal de Bruges

Tentoonstellingskalender Venetiaanse Gaanderijen 2003 - 2004

1 maart - 21 april 2003: “VAZEN”.

Tentoonstelling met installaties van de internationaal bekende vormgever Piet Stockmans die op een heel individuele wijze omgaat met keramiek.

1 juni - 8 november 2003:
“AFFICHEKUNST-AAN-ZEE”.

Aan de hand van een honderdtal affiches wordt

de evolutie van het thermalisme geschetst aan de Belgische kust én wordt een overzicht gebracht van de affichetekunst in België in de afgelopen eeuw. De verschillende stijlen, van art nouveau tot functionalisme, komen aan bod. Tentoonstelling en begeleidend kunstboek met affiches, ontwerpen en archiefdocumenten, waarvan vele nooit eerder aan het publiek gepresenteerd werden.

29 november 2003 - 29 februari 2004:
MODERNE ARCHITECTUUR.

In samenwerking met het provinciebestuur West-Vlaanderen komen de laureaten van de Provinciale Architectuurwedstrijd met hun realisaties aan bod in de Venetiaanse Gaanderijen.

13 maart - 18 april 2004:

BELLE EPOQUE-FOTOGRAFIE
DOOR ANDREW PITCAIM-KNOWLES.

Deze Engelse journalist en fotograaf leefde in Duitsland, Frankrijk en België (1871-1956) en legde daarbij (ondermeer) het dagdagelijkse leven aan de Belgische kust vast.

28 mei - 17 september 2004:

HET BELEG VAN OOSTENDE.

Grote historische tentoonstelling over de vier jaar durende belegering van Oostende door de Spanjaarden (1601-1604). In 2004 zal het 400 jaar geleden zijn dat er een einde kwam aan deze stellingenoorlog die heel Europa in zijn ban hield. Met unieke, nog nooit eerder vertoonde werken uit binnen- en buitenland zal het “Beleg van Oostende” weer tot leven komen voor de ogen van de bezoekers.

Reactie op het artikel “De bewoners van het Spaans Huisje” (Yvan Van Hyfte) verschenen in ons gidsenblad, 14de jg., nummer 2002-3, blz. 85

De heer René Sweetlove uit Eupen reageerde met twee brieven op artikels in ons tijdschrift. Hij verontschuldigt zich voor zijn fouten tegen het Nederlands. De redactie heeft de tekst daarom hier en daar aangepast.

René Sweetlove
Am Bahndamm 13
4700 EUPEN
087 56 08 74
sweetlove.rene@skynet.be

BRIEF 1

19 december 2002

Geachte

Mijn volle nicht, Adolphine Sweetlove, heeft mij een exemplaar van nr 3/2002 van uw drie-maandelijks blad gestuurd. Sinds oktober 1997 ben ik met de stamboom van de Sweetloves bezig. Ik ben nu op het einde van dit werk, maar ik moet het nog wat tot in de puntjes verzorgen en ik hoop er een definitief (als ik dat woord mag gebruiken voor zo een werk dat altijd voorlopig is) slot aan te breien.

Het was voor mij heel belangrijk om uw artikel “De bewoners van het Spaans Huisje” te lezen. Ik zal dus - niet als fysiek “onvermoeibaar Ostendianazoecker”, maar als Oostendevoelende met een heel open hart, mijn steentje aan ‘t Spaans huis bijdragen.

Er is een gezin dat daar (67, Christinestraet, zoals in de oude burgerlijke akten geschreven is) gewoond heeft tenminste en met zekerheid van 22 oktober 1879 tot 30 maart 1881, voor dat dit gezin naar het huis nr. 72 in dezelfde straat verhuisd is. Met zekerheid was dit gezin verhuisd voor 1892. Het gaat over volgende personen:

Samuël Joannes Sweetlove (1848-1925) en zijn vrouw Elisabeth Maria Eugenia Robert (1852-1905). De doodsakten van hun volgende kinderen bevatten als familiale woonplaats : Christinestraet nr. 67.

Het zijn :

Maria Ludovica Sweetlove, gestorven op 22 oktober 1879

Een doodgeboren kind op 6 maart 1879

Eugenius Thomas Sweetlove, gestorven op 30 maart 1881

Samuël Joannes Sweetlove, zoon van Thomas Augustus geboren te Ashford, graafschap Kent, Engeland, op 7 juni 1816, en van Maria Theresia Beauprez, geboren te Zarren (Diksmuide) op 18 november 1818, was achter-eenvolgens schoenmaker en handelaar in ledergoederen

Anglicaans van geloof verschijnt hij als iemand die zich veel heeft beziggehouden met sociale en culturele activiteiten : hij was lid van de spaarmaatschappij ‘Niets Verloren’. Die kwam regelmatig samen in ‘t café “Vlissingen”, op de hoek van de St-Sebastiaanstraat en de Christinastraat. Hij is ook voorzitter geweest van “Het Vlaamsch Verbond” dat een tijdje met de maatschappij “Hoop in de Toekomst” heeft meegewerkt.

(Echo d’ Ostende, nr 472, 1871: in dit artikel was geschreven dat het doel van de twee maatschappijen was: “travaillant pour le même but, le soutien et la propagation de la langue Flamande”).

Samuël was eigenaar in Oost-Oostende. Zijn kadastrale inkomsten bedroegen 317,31 franken (rolartikel 2207) en 7,01 franken (rolartikel 1615). Dat blijkt uit de verkiezingslijsten van 1915-1916 die men kan consulteren in het Centrum voor Familiekunde te Oostende. Dit Centrum heeft ook in zijn bibliotheek de editie van de “Almanach de l’industrie et du commerce, jaargang 1887, en daarin kan men lezen dat Samuël Joannes Sweetlove ingeschreven is als “bottier” op het adres: 67, rue Christine.

Hij had een nonkel Joseph Vander Aa van wie ik vermoed dat hij de muziek van de «garde civique” geschreven heeft. Maar van deze Joseph Vander Aa weet ik niet hoe komt dat hij een “nonkel” van Samuël Joannes Sweetlove is. Mijn vader Franciscus Oscar was een Oostendenaar en ik voel mij gans intiem door Oostende aangetrokken.

Met de meeste hoogachting

René Sweetlove

BRIEF 2

10 februari 2003

Mevrouw Patricia Veris

Ik heb uw brief dd. 30 januari goed ontvangen. Weet u hoe ik niet de bewoners, maar wel de eigenaars van bepaalde huizen in Oostende kan identificeren? Voor het "Spaans huisje" had ik aan mevrouw Claudia Vermaut, archivaris Oostende, gevraagd of zij mij kon helpen, maar zij heeft mij alleen de eigenaars die de laatste dertig jaar in de koopakten voorkomen, kunnen meedelen. Ik vermoed dat deze inlichtingen in notariële documenten te vinden zijn, maar waar die bewaard worden, weet ik niet.

Is er in "Lange Nelle" een artikel gepubliceerd over de slachthuizen in Oostende? Volgens een mondeling verhaal zou Thomas Sweetlove tussen 1830 en 1859 eigenaar geweest zijn van het slachthuis dat in de omgeving stond van een

gebouw "De Bolle". Is er een inhoudstafel van alle artikels die in "Lange Nelle" verschenen zijn? Ik ben ook geïnteresseerd in het hele artikel "Sinte Pieter brandt", want deze brand had plaats enkele maanden voor de geboorte van mijn vader (7 oktober 1896). Er zijn nog veel andere zaken die mijn stamboom kunnen "kleuren".

Nog een laatste bemerking: de Royons waren verwanten van de "Van Keyserswert" die zelf verbonden zijn met de Sweetloves. De naam Louis Royon vind ik in uw bijdrage "Meegedeeld".

Misschien vind ik nog heel wat meer in uw uitgaven. Alvast bedankt voor uw uitnodiging om u een bezoek te brengen in Oostende en er "Lange Nelle" op na te pluizen.

Met oprechte hoogachting

René Sweetlove

HERNIEUWING LIDMAATSCHAP

Dit is het eerste 2003-nummer van ons blad.

Het lidmaatschap 2003 gaat in op 1 januari en houdt in: (meestal gratis) deelname aan onze voordrachten, bezoeken, wandelingen en uitstappen. Bovendien ontvangt elk lid het driemaandelijks gidsenblad met activiteitenkalender, wetenswaardigheden, luchtige en meer wetenschappelijke bijdragen.

Als extra krijgt u het jaarboek 2003. Het wordt een FOTOBOEK WEST-VLAANDEREN (voor leden gratis, winkelprijs nog niet bekend) met bijdragen van alle afdelingen van de West-Vlaamse Gidsenkring vzw.

De lidmaatschapsbijdrage is € 12,50 over te schrijven op bankrekeningnummer 380-0049184-76 (LET OP NIEUW NUMMER!!!) van Gidsenkring Lange Nelle vzw.

U kunt ook steunend lid (€15) of erelid (€ 25) worden door het passende bedrag over te maken.

Dank bij voorbaat voor een vlotte afhandeling!

Voorwoord

2002 is voorbij, en 2003 vliedt al rustig verder, is zelfs niet meer nieuw. Graag wil ik U een interessant 2003 toewensen. Dit is het eerste Gidsenblad van de 15de jaargang - al een klein jubileum waardig.

Ook Brugge 2002 is al achter de rug. Cultuur op alle fronten in het hinterland wordt nu opgevolgd door Cultuur in de kustvlakte.

Er is de accrochage met werken over de stad, de haven en de zee in het MSK vanaf 22 maart, de grote tentoonstelling Beaufort 2003 vanaf 5 april, Affichekunst aan zee vanaf 1 juni 2003. Als Gidsenkring zullen we ook de honderden geïnteresseerden ontmoeten die hier op verhaal zullen willen komen en terzelfder tijd nog een begeleide tocht zullen willen meepikken. Gebeurlijk dus ook... het verhaal van de gids .

Kunst is geen item wat alleen behoort tot de ruimtes van onze musea. Ook onze duinen, strand en zee worden deelgenoot in de creativiteit van heel wat kunstenaars. Mensen op het strand of op de dijk zullen deel uitmaken van die kunst.

Of kan ik er aan toevoegen: hebben ze er niet altijd deel van uitgemaakt of zijn ze er niet altijd bron toe geweest?

Kunnen we ook zo met mensen op weg gaan in onze wandelingen of bezoeken? Opgelet mensen, neem een beetje afstand - beschadig niet : wees voorzichtig, met die andere mens, met onze leefomgeving. Ze zijn waardevol en breekbaar: kunst en mensen hebben heel wat raakpunten. Pas op! Kostbaar!

Voorzitter Leen Coene

Neogotische architectuur in Bredene (1)

OVERZICHT GEMEENTE BREDENE

Neogotische architectuur

BREDENE DORP

- Sint-Rikerskerk Dorpstraat
- Pastorie Kerkstraat nr. 8

BREDENE DUINEN

- Burgerwoning Kapellestraat nr. 8
- Kerk Sint-Thersia van het Kind Jezus
Consciencelaan

Neogotisch getinte architectuur

BREDENE DORP

- (voormalige) Sint-Vincentiusklooster en -
school Dorpstraat nr

BREDENE DUINEN

- (voormalige) kapel van Sint-Theresia van het
Kind Consciencelaan nr.

Verdwenen neogotische en neogotisch getinte gebouwen

BREDENE DORP

- Onze-Lieve-Vrouwekapelletje Kerkstraat

BREDENE SAS (vóór 14.04.1896)

- Sint-Jozefkerk
hoek PrinsAlbertlaan/Molendorpkaai
- #### BREDENE SAS (na 14.04.1896)
- Noodkerk Veldstraat

DE NEOGOTIEK IN BREDENE

De gemeente Bredene, hieronder verstaan wij Bredene Dorp, Bredene Duinen en Bredene Sas, is niet rijk aan neogotische architectuur. Op vandaag telt de gemeente nog slechts nog drie gebouwen die onder de noemer neogotiek vallen.

Op één gebouw na dienen al de neogotische en neogotisch getinte gebouwen gelinkt te worden aan het katholiek réveil uit de 19de eeuw. Te klein of bouwvallig geworden kerken dienden te worden vergroot of vervangen, kloostercomplexen gekoppeld aan de oprichting van vrije katholieke scholen rezen uit de grond, enz. ...

De Bredense neogotische architectuur kan worden gerangschikt onder 'oorspronkelijke neogotiek' in die zin dat de gebouwen tijdens de Eerste Wereldoorlog niet werden verwoest - ze liepen weliswaar schade op - en tijdens het Interbellum in hun oorspronkelijk stijl dienden heropgebouwd te worden. Voor Bredene kunnen wij dan ook niet spreken van neogotische wederopbouwstijl.

NEOGOTISCHE ARCHITECTUUR

SINT-RIKIERSKERK

Wie was Sint-Rikier ?

Sint-Rikier (Richarius) werd geboren begin 7de eeuw, in Centula, het huidige Saint-Riquier, een dorpje gelegen ten noord-oosten van Abbeville (Frankrijk). Hij was een jonge Frank van adellijke afkomst.

Omstreeks 630 kwamen twee Ierse monniken, Caidoc en Frico, in de streek. Door de bevolking vijandig bejegend, nam de heidense Richarius de twee Ierse monniken, gastvrij bij hem op. Ze mochten er overnachten, doch de hele nacht vertelden de monniken over hun geloof, dat tegen het aanbreken van de nieuwe dag Richarius zich liet bekeren en door hen dopen.

Korte tijd later werd hij priester. Richarius bekommerde zich om de armen, zieken, pelgrims en melaatsen. Hij was een van de eersten die zich inliet met het vrijkopen van slaven en gevangenen uit de handen van de Angelsaksen. Zoals het edelman betaamde verplaatste hij zich te paard tot hij op een dag, te paard gezeten, hij per ongeluk een kind op de grond liet vallen. Het kind bleef ongedeerd, maar Richarius besloot voortaan toch op een ezel te rijden.

Hij vergaarde een schare volgelingen, lieden van allerlei slag, achter zich en stichtte in 625 het benedictijnenklooster van Centula. Later

trok hij zich als kluisenaar terug in het woud bij Crécy-en-Ponthieu - verteld wordt dat de vogels uit zijn hand kwamen eten -, waar in 797 het klooster Forêtmoûtier, thans Forest-l'Abbaye, verrees.

Hij stierf op 26 april 645 bij Crécy. Zijn stoffelijke resten werden teruggebracht naar Centula.

Iconografisch wordt hij voorgesteld met als attributen een staf (verwijst naar zijn abt zijn) of een schaalmodel van een kerk (als stichter van een klooster).

Bibliografie :

- EECKHOUT, Raoul, Zoeklicht op Bredene, Historische gegevens en wetenswaardigheden, Bredene, 1968, pag. 31.

- KEMENADE, Kees van en SPAPENS, Paul, 365 Heiligendagen. Folklore, gebruiken, iconografie, legenden, namen, weerspreuken, Eindhoven, 1993, pag. 120-121.

- VAN DER LINDEN, Stijn, De Heiligen, Amsterdam- Antwerpen 1999, pag. 763.

-[http://users.pandora.be/Sint Rikiers/frame.html](http://users.pandora.be/Sint_Rikiers/frame.html)

Adres : Bredene Dorp, Dorpstraat

Architecten : BUYCK Pierre François

Wie was Buyck Pierre François ?

Architect Pierre François Buyck werd geboren in Brugge op 23 mei 1805, als zoon van Joannes Franciscus Buyck en Amelia Constancia Haest. Hij stamde uit een familie met een lange traditie als bouwkundigen in provinciale dienst. Zijn vader was huistimmerman en stond bekend als een uitstekend tekenaar. Ook hij doorliep een carrière in dienst van de Provincie.

Pierre studeerde tussen 1816 en 1824 aan de Brugse Kunstacademie. Aanvankelijk werkte hij bij de Administratie van de Waterstaat, waar hij als opzichter toezicht hield op bruggen, wegen en sluizen. In 1831 trad hij in dienst bij de stad Brugge (1), waar hij werkte onder leiding van J.B. Budd. Bij de dood van zijn vader keerde Pierre terug naar de Provincie, waar hij vanaf 01 januari 1842 aangesteld werd als provinciaal architect, als opvolger van architect Van Caneghem. Hij zou dit ambt tot het einde

van zijn leven blijven waarnemen, al hield hij er vanaf 1834 ook een privé-architectenpraktijk op na.

Op 15 oktober 1848 huwde hij Elisa Anna Joanna van Gheluwe. Zij kregen drie kinderen, twee zonen, René en Aimé en één dochter Zoé.

Pierre Buyck bekleedde ook verschillende functies aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Brugge. In 1831 werd hij aangesteld als leraar aan de Brugse Academie, aanvankelijk als professeur figure (1831-1838), later als professeur architecture ((1839-1842).

Op een gegeven ogenblik, omstreeks 1841, gaf hij ook privé-les in schilderkunst.

Van 1841 tot 1856 was hij inspecteur de biens urbains bij de Brugse Commissie van de Burgerlijke Godshuizen. In die hoedanigheid tekende hij een reeks plannen voor de nieuwe ziekenzalen van het Sint-Janshospitaal in Brugge. Zijn plannen werden niet gerealiseerd.

Hij maakte ook deel uit van de Provinciale Commissie voor Bewaring van Kunstvoorwerpen, die in 1846-1847 een inventaris publiceerde van het kunstbezit van de Brugse kerken.

In het Brugse historisch genootschap Société d'Emulation werd hij opgenomen als erelid.

Buyck waagde zich ook in de politiek. In 1860 stelde hij zich katholiek kandidaat voor de gemeenteraadsverkiezingen, doch hij werd niet verkozen.

Als provinciaal architect ontwierp hij, vooral in het noordelijk deel van West-Vlaanderen, tal van kerken, pastorieën, gemeentehuizen, scholen en hospitalen (o.a. Damme (1875), Gistel (1877) en Koekelare) en werd hij ook belast met diverse restauraties.

Blijkbaar lag het accent hoofdzakelijk op kerkenbouw : Klerken (1848), Torhout (1848), Gits (1847), Zedelgem (1846-1847), Vladslo (1848), Bovekerke (1848), Brugge (Heilige-Magdalenakerk) (1851-1853), Eernegem (1852), Knokke (1852-1853), Gistel (1853), Oostkamp (1853-1855, uitbreiding), Koolkerke (1853 en 1871, uitbreiding), Adinkerke (1855, uitbreiding), Wilskerke (1856-1861), Mannekesvere (1857-1862), Sint-Michiels (1860-1861), Waardamme (1860-1861, vergroting en 1877, toren), Ramskapelle (1863-1864), Veldegem (1864-1865), Stuivekenskerke

(1866-1870), Moerkerke (1866-1870), Bredene (Sint-Rikiers) (1871 e.v.), Sint-Andries (1869-1873), Dudzele (1871, uitbreiding), Sint-Pieterkapelle (1871), Heist (1871-1875)

Tot zijn belangrijkste restauraties mogen worden gerekend: de Sint-Salvorkathedraal in Brugge (vanaf 1840), de kerken van Lissewege en Damme, de vuurtoren van Nieuwpoort (1859) en het paleis van het Brugse Vrije (1873)

Heel wat van zijn gebouwen dragen een neoclassicistische, neoromaans of neogotische stempel. Buyck speelde dan ook onbetwistbaar een zeer belangrijke rol bij de opkomst van de neostijlen in onze gewesten, vooral vóór 1850. Zo voorzag hij reeds in 1844 de neoromaanse torenbekroning van de Sint-Salvorkathedraal in Brugge en in 1849 vormden zijn plannen voor de Brugse neogotische Heilige-Magdalenakerk het onderwerp van een gepassioneerde en historisch belangrijke publieke discussie. Ze werd uiteindelijk in een licht gewijzigde vorm gerealiseerd.

Hij overleed in Brugge op 31 december 1877.

Voetnoot

(1) Toen men in 1831 overging tot een reorganisatie van het korps bij de Administratie van Bruggen en Wegen, nam Pierre vrijwillig ontslag, teneinde de weg vrij te maken voor een promotie van zijn vader.

Bibliografie/Bronnen

- Lexicon van West-Vlaamse beeldende kunstenaars, dl. 2, Kortrijk, 1994 pag. 55.
- MEULEMEESTER, Jean Luc, Uit het kerkelijk patrimonium van Oudenburg, in Kerkschatten uit Oudenburg (tentoonstellingscatalogus), Oudenburg, 1988, pag. 57-83.
- VAN CLEVEN, Jean, Buyck, Pierre Francois, architect, in Nationaal Biografisch Woordenboek, dl. 10, Brussel, 1983, kolom. 81-84.

TIMMERY Etienne.

Wie was Timmery Etienne ?

Over deze architect wist ik zeer weinig biografische gegevens in te winnen.

Ik vermoed dat hij geboren werd in Brugge op

10 oktober 1858 als Etienne Joseph Marie Timmery.

Hij studeerde architectuur en studeerde als architect af in 1886.

Op 20 februari 1889 zou hij in het huwelijk zijn getreden met Alice Clémence Marie de La Rue (°brugge 29 december 1864). Het gezin kreeg één dochter, die de naam Marguerite meekreeg.

Met zekerheid weet ik wel dat hij in de eerste decennia van de 20ste eeuw les gaf aan de Brugse Academie voor Schone kunsten. Onder meer doceerde hij samenstelling van gebouwen aan de 1ste klas bouwkunde.

Bibliografie/bronnen

- <http://jarnou.free.fr/Flandres/Delarue.htm>
- http://horta.ulb.ac.be/services/associations/associations-ann_sadbr2.htm.
- <http://home.tiscali.be/heemkundebrugge/BB's/seys.htm>

Bouwjaar/-periode : 1871-1907

Bouwgeschiedenis :

Een charter van 1087 leert ons dat er reeds geruime tijd een kapel of kerkje bestond, vermoedelijk (1) op de huidige site van de Sint-Rikierskerk (aanvankelijk was de dorpskerk gewijd aan Onze-Lieve-Vrouw). Vermoedelijk werd tussen 1100 en 1200 dat kapelletje of kerkje vervangen door een kerk in Romaanse stijl. De eeuwen daarop volgend kende die kerk tal van verbouwingen en uitbreidingen. Zo werd de kerk in 1599 door de Spanjaarden, in voorbereiding van een Beleg van Oostende, omgevormd tot een fort voor de krijgslieden. Tijdens het Beleg werd ze zwaar beschadigd. Hersteld in 1627, viel ze in 1640 ten prooi van een brand om in 1699 ingrijpend gewijzigd en vergroot te worden.

Omstreeks 1860 verkeerde de kerk in een bedenkelijke staat. De noordkant was aan het verzakken waardoor er scheuren optraden in het gebouw. De dorpelingen waren de mening toegedaan dat het tijd werd dat er iets werd ondernomen

Op 03 januari 1864 werd door de kerkraad, met als stuwende kracht E.H. Eduardus D'Haene, toenmalige dorpsheer van de Sint-Rikiersparochie, een verzoek opgesteld met twee keuzemogelijkheden. De eerste mogelijkheid stelde een grondige herstelling en verbou-

wing van de zeer bouwvallige kerk voor. Dit impliceerde het slopen van de twee bouwvallige zijbeuken, het verlengen van de kerk met één boog en het bouwen van een toren ter vervanging van de houten klokkentoren. De tweede mogelijkheid behelsde het volledig slopen van de kerk met nieuwbouw, wellicht de meest aangewezen oplossing als wij lezen dat in 1868 de kerk zo bouwvallig was geworden dat de parochianen er niet zonder gevaar de eredienst moesten volgen.

Deze voorstellen werden voor advies voorgelegd aan het gemeentebestuur, maar daar klopten men aan dovemansdeur. Ingevolge de aankoop van grond en de bouw van het gemeentehuis op het Sas kon men niet rekenen op enige financiële steun van de gemeente.

Na tal van moeilijkheden, vooral van financiële aard en touwtrekkerij woerd door provinciaal architect **Pierre François Buyck** in 1869 een ontwerp voor een nieuwbouwkerk getekend (2). In 1870 werden de plannen voor een nieuw neogotisch bedehuis goedgekeurd.

De bouw van de kerk zou echter nog een zeer lastig en gedenkwaardig kraambed kennen. In oktober 1871 werd via aanbesteding de bouw toevertrouwd aan aannemer **Verbi(e)st** uit Oostkamp, die eveneens werd belast met het slopen van de oude ruïneuze kerk.

In 1872 kampte men alweer met financiële tekorten (3). De aannemer kon niet worden betaald voor reeds geleverde werken, met als resultaat dat hij niet meer vorderde met de werken. In 1873 dreigde hij zelfs met een werkstaking. Hij voegde de daad bij het woord en Verbi(e)st liet de onvoltooide kerk aan haar lot over. In 1878 zal hij zelfs een proces inspannen tegen de kerkfabriek, een procedure die zo maar eventjes elf jaar bleef aanslepen, totdat in 1889 beide partijen uiteindelijk tot een minnelijke schikking kwamen.

Alhoewel de kerk niet is afgewerkt, werd zij toch in 1876 in gebruik genomen.

De nieuwe neogotische kerk die sinds de eerste steenlegging, reeds 25 jaar geleden, nog steeds op haar gehele afwerking wachtte, diende ondertussen alweer te worden hersteld. Doordat de voorgevel en toren niet waren gevoegd, brokkelden de stenen jaar na jaar meer en meer uit en de muren waren door vocht aangetast, omdat de afdekking nooit voltooid was gewor-

den. Ook ontbrak er nog steeds een torenspits.

Onder impuls van toenmalig pastoor Gustaaf Ludovicus Moerman kwamen in 1896 met nieuwe moed de verdere voltooiing en herstellingen ter sprake en werd architect **Timmery Etienne** uit Brugge gelast met het opmaken van het plan en lastenkohier. Aan het ingediende plan diende door de Koninklijk Commissie voor Monumenten in Brussel wijzigingen te worden aangebracht, omdat de torennaald niet beantwoordde aan de stijl van de toren. Finaal werden de plannen in 1897 goedgekeurd en nog in hetzelfde jaar werd het werk toegewezen aan aannemer **Julien Denaeghel** uit Brugge.

Het zou nog tot eind 1907 duren vooraleer de neogotische Sint-Rikierskerk aan haar voltooiing toe was. Meer dan 40 jaar waren er verstreken sinds de aanvang der werken.

In de jaren 1965-1966 werd door pastoor Neiryndck, in overleg met architect C. Maertens van de Commissie van het Bisdom een reeks veranderingswerken uitgevoerd in de kerk, waarbij het interieur van de Sint-Rikierskerk een grondige gedaantewisseling onderging. De architecturale neogotische opbouw bleef echter ongewijzigd.

Beschrijving exterieur

Qua **type** is de Sint-Rikierskerk een driebeukige kerk met basilicale opstand, met ingebouwde westertoren, vlak afgesloten zijbeuken en driezijdig afgesloten koor.

De kerk opgetrokken in gele baksteen bezit geen plint. Wel is er onderaan de muur natuursteen verwerkt (bestaat uit twee evenwijdige *speklagen** in blauwe hardsteen met daartussen drie lagen baksteen).

De gevel van de **middenbeuk**, een smal geschouderde puntgevel met natuurstenen *aandaken**, is bekroond met een natuurstenen kruis. Centraal zien wij een weinig inspringend spitsboogportaal met een houten vleugel deur. Het portaal voorzien van een weinig geprofileerde natuurstenen (witsteen) omlijsting, heeft een ogivale natuurstenen *druiplijst**, die horizontaal over de gevel doorloopt. De *strekken** van het portaal zijn gemetseld in rode baksteen.

Rechts van het portaal is een zeer brede voetkrabber in de grond ingewerkt.

Boven het portaal steekt een groot drielicht-

spitsboogvenster met natuurstenen maaswerk (zeslob). Zowel dit als alle vensters van de kerk hebben natuursteen *afzaten** en strekken in rode baksteen.

Zowel links als rechts van het portaal en het drielicht zijn er zes smalle rechthoekige onder elkaar geplaatste venstertjes. Zij zorgen voor enige lichtinval in de ingebouwde traptorens.

In de top van de puntgevel steken zes spitsboogcasementen met een doorlopende natuurstenen afzaat en rode bakstenen strekken. Het centrale casement bevat een spitsboogdeurtje eveneens voorzien rode bakstenen strekken en een smalle, langwerpige verticale opening.

Op de voorgeveluiteinden van het schip staan versneden steunberen, die in hun onderste geleiding zijn versierd met witsteen. Dat vinden wij eveneens in alle andere steunberen terug.

Boven de puntgevel torent een vierkante **kerktoren** uit met een leien tentdak en overkragende goot die rust op natuurstenen *kraagstenen**. De verankerde toren telt twee geleidingen, gescheiden door een onderbroken natuurstenen *cordon**. De hoeken van de toren in de onderste geleiding zijn versierd met overhoekse niet-versneden steunberen

In de bovenste geleiding bevat elke torenzijde een zeshoekig uurwerk met Romeinse cijfers en natuurstenen omlijsting (4) met daarboven een spitsbooggalmgat voorzien van rode bakstenen strekken. De torenhoeken van de bovenste geleiding zijn voorzien van natuurstenen colonnetten met knoppenkapiteeltje en ronde basis.

In de oostzijde van het tentdak steekt een dakkapel met overkragend zadeldak. Vooraan is de kapel versierd met een driepas. In de drie andere zijden is een luik te zien. Het dak is voorzien van een bolbekroning (5) met kruis en windhaan.

Tegen de voorgevel van het schip sluiten de verankerde westgevels van de **zijbeuken** aan, die zijn voorzien van overhoekse versneden steunberen. In deze gevels steekt telkens een tweelichtspitsboogvenster met natuurstenen maaswerk (vierlob). Onder de vensters loopt een natuurstenen cordon dat ter hoogte van de steunberen is onderbroken.

De zijgevels van de zijbeuken zijn geritmeerd: versneden steunberen wisselen elkaar af met hetzelfde type van tweelichtspitsboogvenster als in de westgevel. Ook hier loopt onder de

vensters een natuurstenen cordon dat eveneens ter hoogte van de steunberen is onderbroken. Onder de gootlijst die rust op houten *klossen**, loopt een *tandlijst** met *dropmotief**.

Tegen de zuidelijk zijbeukzijgevel zijn graven aangelegd en in de zuidwesthoek is een calvarieberg.

De calvarieberg toont ons een gekruisigde Christusfiguur, links geflankeerd door Maria, de ogen neerwaarts gericht en rechts een naar Christus opkijkende Johannes. Maria en Johannes staan op een stenen sokkel rijkelijk versierd met florale motieven. De stijl van de beelden verraadt overduidelijk dat wij hier niet te maken hebben met de originele beelden (6). De beeldengroep wordt afgeschermd door een overkragend leien zadeldak dat aan de zijkanten is versierd met drie spitsbogen met driepas. Vooraan onderscheiden wij eveneens duidelijk een driepas.

Onder de calvarieberg is een gedenkplaat aangebracht die ons volgende informatie verstrekt omtrent het monument.

*Ter
zaliger gedachtenis
van
den Eerwaarden Heer E.J. D'Haene
Pastoor van Breedene
van Maart 1859 tot 't einde 8ber 1882
door wiens iever en zorgen
in 1872 deze nieuwe Kerke is gebouwd
en
aan wiens mildadigheid
de calvarieberg
opgericht in het jaar 1886
verschuldigd is*

..... *Jesus geef hem den eeuwige rust*

.....(onleesbaar).....

In de **basilicale opstand** (bovenbouw van het schip) steken, een weinig verdiept, kleine, twee aan twee geplaatste spitsboogvenstertjes, die van elkaar zijn gescheiden door een centraal zuiltje met kapiteeltje. De venstertjes zijn hier volledig omlijst met rode baksteen. Onder de

integriteit moet worden verkondigd. Wie hierin tekort schiet, gaat verloren.

(6) Het kruisbeeld werd in 1956 vervangen door een nieuw exemplaar. Het is van de hand van de Brugse (Assebroek) Nicole Mermuys, ooit laureate in de boetseerkunst aan de Brugse Academie. Wanneer de twee overige beelden werden vervangen en door wie ze werden gemaakt heb ik niet nagetrokken.

(7) Het orgel dateert van omstreeks 1750 en werd gebouwd door Andries Jacobus Berger uit Brugge. In 1876 werd het instrument verbouwd en uitgebreid door Louis Benoit Hooghuis eveneens uit Brugge.

(8) Links van het orgel hebben wij een beeldje van de Heilige Petrus uit de vroege 17de eeuw, rechts staat koning David, eveneens uit de vroege 17de eeuw.

(9) De rechterkapel is nu een tentoonstellingsruimte, de linker is volledig dichtgemaakt.

Bibliografie/Bronnen :

- Bredene in oude prentkaarten, Zaltbommel, 1973, afb. 1.
- DEPLANCKE, R., DESOPPER, G., EEREBOUT, R., GEVAERT, B., e.a., in Bredeniana, jubileumboek 900 jaar Bredene, Bredene, 1988, pag. 23-27.
- EECKHOUT, Raoul, Zoeklicht op Bredene. Historische gegevens en wetenswaardigheden, Bredene, 1968, pag. 62-71.
- DETAILLEUR, Willy, Alle kerken van West-Vlaanderen in vade-mecum-stijl, z.p., 1976.
- GEVAERT, Ferdinand, De kerken en de priorij van Bredene, in Een oord genoemd Bredena. Priorij, kerken, en parochie Sint-Rikiers, Bredene, 1991. pag. 43-61.
- ROHM (Administratie voor Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten & landschappen, afdeling West-Vlaanderen, Werkhuisstraat nr. 3, 8000 Brugge)
- ROOSE-MEIER, Bernadette en VERSCHAE-REN, Hugonne, Fotorepertorium van het meubilair van de Belgische bedehuizen. Provincie West-Vlaanderen, Kanton Oostende I, Brussel, 19??, pag. 13-15.
- VANLEENHOVE, Frans, Kunst in de Sint-Rikierskerk, in Een oord genoemd Bredena. Priorij, kerken, en parochie Sint-Rikiers, Bredene, 1991. pag. 134-153.
- <http://users.pandora.be/Sint-Rikier/frame.html>

PASTORIE

Adres : Bredene Dorp, Kerkstraat nr. 8

Architect : BUYCK René Aimé (niet gerealiseerde projecten)

Wie was Buyck René Aimé ?

Buyck, Aimé René Vincent Pierre was één van de zonen van architect Buyck Pierre Francois. Hij werd geboren in Brugge op 25 mei 1805.

Op 29 december 1883 huwde hij in London met Augusta Maria Elise Isabelle van Gheluwe. Het paar kreeg vier zonen : Leon Pierre August René (16.11.1884), Edouard Pierre Auguste René (17.01.1888), Jules Aimé Pierre René (13.05.1889) en William Pierre Auguste Paul (20.07.1895)

Hij studeerde architectuur en volgde in 1878 zijn vader op als provinciaal architect ad interim voor de sectie Brugge. Hij behield deze functie tot omstreeks 1883.

Daarnaast was hij ook werkzaam als privé architect.

Hij was lid van diverse verenigingen en commissies. Zo werd hij op 26 september 1879 lid van de Brugse Sint-Sebastiaansgilde. Vanaf omstreeks 1885 werd hij ook lid van de Provinciale Commissie voor Geneeskunde. In 1890 wordt hij vermeld als voorzitter van de kunstkring 'De Zeemonniken'.

Als architect was hij zowel betrokken bij de realisaties van nieuwbouwprojecten als uitbreidings- en herstellingswerken.

Zo ontwierp hij ondermeer de plannen voor de kerk van Beernem (1900-1902), Zeebrugge (1908), Maldegem (ca. 1900) (dit ontwerp werd echter nooit uitgevoerd) en de kapel van het Brugse Sint-Leocollege (1904).

Andere nieuwbouwrealisaties van hem zijn het Provinciaal Hof en het postgebouw van Brugge (dit in samenwerking met Louis de la Censerie) (1885-1907), het gemeentehuis van Oostkamp (1883), het stadhuis en gerechtshof van Moeskroen (1888), het kasteel Gruuthuse van Oostkamp (1890), de school van de gebroeders Xaverianen in de Brugse Mariastraat (1901).

Inzake restauratie/herstellingsprojecten was hij onder meer betrokken bij deze van het gerechtshof (1880), het bisschoppelijk paleis (1880-1881) en de Sint-Salvatorskathedraal (1884) van Brugge, de hallen van Nieuwpoort (1883-1888), het stadhuis (1896) en de Onze-Lieve-Vrouwekerk (1904-1909) van Damme en

Pastorie Bredene Dorp

de kerk van Oostkerke (1880).

Als architect ontwierp hij ook meubilair, onder meer voor het Brugs Provinciaal Hof en het stadhuis.

Buyck René Aimé stierf op 73-jarige leeftijd in Brugge op 25 juli 1923.

Bibliografie/Bronnen

- Lexicon van West-Vlaamse beeldende kunstenaars, dl. 2, Kortrijk, 1994 pag. 55.

- VAN CLEVEN, Jean, Buyck, René Aimé Vincent Pierre, architect, in Nationaal Biografisch Woordenboek, dl. 10, Brussel, 1983, kolom. 84-86.

HOSTE Gustaaf

Wie was Hoste Gustaaf?

Van deze architect beschik ik niet over biografische gegevens. In het jaarboek 2002 van de West-Vlaamse gidsenkring, De neogotiek in West-Vlaanderen. Religie en architectuur, komt Hoste Gustaaf, op architect van de Bredense pastorie na, nergens meer ter sprake. Moet hieruit worden opgemaakt dat hij slechts sporadisch werkte in neogotische stijl?

Bouwjaar/-periode : 1908-1909

Bouwgeschiedenis

Op 07 april 1872 werd door de raad der kerkmeesters beslist om in Bredene Dorp een nieuwe pastorie te bouwen. De noodzaak van een nieuwbouw drong zich op daar de oude pastorie in een zeer bouwvallige staat verkeerde.

Aan bouwmeester **Buyck René Aimé** (1) werd

gevraagd de plannen en het bestek van de nieuw te bouwen pastorie op te maken. Op 06 april 1873 werd het plan van architect Buyck René goed bevonden. De kostprijs werd geschat op 15.292,98 fr. Doch moeilijkheden van allerlei aard (2) kwamen roet in het eten gooien met als gevolg dat de bouw van de nieuwe pastorie diende te worden verdaagd.

De kerkraad was van oordeel dat het gemeentebestuur, volgens de wet op het tijdelijke der eredienssten, de onkosten voor de bouw diende te dragen. Nu beweerde men echter dat er geen overeenkomst bestond over de inplantingsplaats van de te bouwen pastorie. Diende die te worden gebouwd in de rij langs de straat of iets achteruit?

Om alle geschillen en moeilijkheden te ontwijken werd alles in de ijskast gestopt.

Jaren gingen voorbij tot in 1907 het gemeentebestuur, zonder enige aanvraag, besliste de nieuwe pastorie te bouwen. Aan architect Buyck René werd opnieuw gevraagd plannen en bestek op te maken. Gewoon aan grootse projecten maakte de Brugse architect een plan met bestek dat waarschijnlijk de 25.000 fr. zou hebben overstegen. Rekening houdende met onvoorziene kosten zou de kostprijs van de pastorie zelfs de 30.000 fr. hebben overstegen. Zijn project werd echter nooit gerealiseerd, omdat de toenmalige dorpsheer E.H. Remaut protesteerde. Hij had een gerieflijk burgerhuis gevraagd. Op zijn aandringen werd het plan afgekeurd en verworpen door de Gemeenteraad.

Men wendde zich vervolgens tot een nieuwe architect, ditmaal **Gustaaf Hoste** uit Tielt. Hij kreeg de opdracht een nieuw ontwerp - reeds het derde - te maken dat maximaal 16.000 fr. mocht kosten. Binnen de maand was zijn ontwerp af, doch zijn bestek oversteeg het vastgelegde maximum bedrag en bedroeg 17.900 fr.

Zijn plan werd, mits een kleine wijziging, goedgekeurd door de Koninklijke Commissie voor Monumenten.

Via openbare aanbesteding werd het werk op 13 mei - of was het 28 mei - 1908 toegewezen aan aannemer **Eugène Devriese** uit Oostende, voor de prijs van 17.486 fr, te betalen door de gemeente, die echter kon rekenen op een staats-

en provinciale toelage van elk 2.500fr..

De werken startten op 15 juni 1908 en in december waren ze voltooid, al werd de pastorie pas veertien dagen na Pasen 1909 in gebruik genomen.

Ter compensatie voor de nieuwbouwpastorie werd de oude pastorie door het kerkbestuur voor 565 fr. verkocht ten gunste van het gemeentebestuur, die het liet afbreken.

Beschrijving van het exterieur :

De nieuwe pastorie, die 36 jaar op zich liet wachten, staat schuin tegenover de dorpskerk Sint-Rikers, zo'n 10 m. van de straat af. Hij is voorzien van een voortuin die aan straatzijde is omgeven door een laag muurtje waarop een smeedijzeren hek is gemonteerd.

De pastorie, een breedhuis opgetrokken in rode baksteen met muurankers (lelieankers), telt twee bouwlagen, gescheiden door een natuurstenen cordon en wordt gedragen door een pannen zadeldak. De zijgevels zijn getrapd.

Centraal hebben wij een korfboogdeur met bovenlicht - een tweelicht - gevat in een steekboog. Links naast de deur bevindt zich een ingemetselde voetkrabber.

Links van de deur hebben wij een trapgevelrisaliet. De trapgevel is bekroond.

Op de gelijkvloerse verdieping steken twee rechthoekige vensters met natuurstenen latei, gevat in een steekboog. In het boogveld is gele baksteen verwerkt. Tussen die twee vensters is een arduinen gevelplaat ingewerkt met het opschrift :

*pastory gebouwd ten jare 1908
eerw. heer A. Remaut, pastor
heer H. Rotsaert, burgemeester*

Ter hoogte van de tweede bouwlaag is een accoladenboog met baksteenmaaswerk die loopt tot in de top van de trapgevel. In de accoladenboog steken drie vensters met natuurstenen latei en ontlastingsboog.

Rechts van de deur is een groot venster met natuurstenen latei gevat in een steekboog ook met gele baksteen in het boogveld. Tussen de deur en dat vensters is een tweede gevelplaat met als opschrift :

Anno Domini 1908

Ter hoogte van de tweede bouwlaag hebben wij twee rechthoekige vensters met natuurstenen latei en ontlastingsboog, gevat in een korfboogomlijsting, versierd met baksteen maaswerk (drielob). Onder de kroonlijst loopt een muizentandfries.

Rechts van het breedhuis hebben wij nog een

lage aanbouw van één bouwlaag onder pannen zadeldak. Het bevat drie rechthoekige vensters en een deur, allen met een natuurstenen latei en een ontlastingsboog. Onder de gootlijst loopt een identiek muizentandfries als die van de pastorie.

Beschrijving interieur :

De pastorie was versierd met muurschilderingen. In de middengang waren twee fresco's te zien van de oude pastorie, terwijl op de muur van de linkse achterkamer nog twee muurschilderijen te zien waren. De ene stelde de Kerkstraat voor met nogmaals de oude pastorie, de tweede toonde enkele vissers die van op een pier naar de zee staarden. Tot in 1944 waren die muurschilderijen te zien. Inmiddels waren ze verdwenen totdat deze van de achterkamer bij het plaatsen van een nieuwe muurbekleding in 1980, weliswaar gehavend, weer aan het licht kwamen. Die muurschilderijen werden behouden en toonbaar gemaakt. Van deze in de middengang is tot op vandaag niets teruggevonden.

Voetnoot

(1) Buyck René Aimé was een van de zonen van Buyck Pierre François

(2) Sinds de wijk Molendorp een zelfstandige parochie was geworden waren er moeilijkheden ontstaan tussen de kerkfabrieken van Bredene Dorp en die van het Molendorp, die voortsponten uit de eis van de kerkfabriek van Molendorp met betrekking tot de verdeling van de kerkgoederen van Bredene Dorp. Processen, daaruit voortvloeiend, sleepten veertien jaar aan waarbij finaal de kerkgoederen van Bredene Dorp dienden te worden verkocht om gedeeltelijk tegemoet te kunnen komen aan de eisen van de nieuwe parochie Molendorp.

Daarnaast diende er op Bredene Dorp ook een nieuwe kerk te worden gebouwd.

Bibliografie/Bronnen :

- CLYBOUW, Karel, De oude dorpskern, in Jaarboek Ter Ceure 1986, Bredene, pag. 91-93.

- DEPLANCKE, R., DESOPPER, G., EEREBOUT, R., GEVAERT, B., e.a., in Bredeniana, jubileumboek 900 jaar Bredene, Bredene, 1988, pag. 185 (afb. 32)..

- EECKHOUT, Raoul, Zoeklicht op Bredene. Historische gegevens en wetenswaardigheden, Bredene, 1968, pag. 78.

- ROHM

(wordt vervolgd)

Friday = Guide Day

Als je ooit in Schotland bent geweest, dan zijn de indrukken die nablijven over dit land in één woord: "Fantastisch". Zijn country, highlands, meren, kastelen en zeker ook z'n whisky, dubbeldekkers, Schotten met kilt, enz. zijn onvergetelijk.

Het is niet mijn bedoeling een reisverslag te geven, maar op de laatste dag van onze rondreis, hadden wij een aparte belevenis in Edinburgh. Om 10.00 uur waren wij al aan de bushalte om met een dubbeldekker een city-trip te maken. Het was op een vrijdag en dan zijn er uitzonderlijk gidsen in levende lijve die de gidsbeurt verzorgen i.p.v. een audiofoon.

Met zo'n dagticket kan je vrij op- en afstappen zoveel je maar wilt. Dit gaf ons de mogelijkheid om verschillende gidsen aan het werk te horen en vooral te zien. Wij mochten boven op de dubbeldekker plaatsnemen, rij 2. Plots trok een sterke parfümgeur onze aandacht. Een ele-

gante dame volledig in het zwart gekleed met hoed op kwam vooraan in het midden zitten. Ik bekeek de dame wat beter en haar fijne maniertjes kwamen me wat vreemd voor. Voor haar opsmuk was zij duidelijk wat vroeger opgestaan. Onder haar witzwartgestreept hoedje had ze haar haren kundig opgebonden en het geheel werd samengebonden door een satijnen strik. Terwijl ze rondkeek of er al meer volk op de bus was bijgekomen, kon ik zien dat ze een opgeplakte schoonheidsvlek op haar wang had. De mouwen van haar mantelpakje waren van doorschijnende stof en haar tot aan de elleboog opgetrokken witte handschoenen waren heel speciaal. Ik dacht dat ze na die gidsbeurt nog naar een huwelijksreceptie moest.

Nogmaal keek zij naar achteren toe, vervolgens begon ze in haar zwart handtasje te prutsen en... een micro met draad en plug kwam te voorschijn. Dit was onze dienstdoende gids! De bus

kwam in beweging en zij begon met veel enthousiasme en charme te vertellen. Als ze ergens iets merkte, dat je niet mocht missen dan ging de arm met de lange witte handschoenen in de lucht wijzend in bedoelde richting. Niemand durfde nog in de andere richting kijken. Het publiek vond haar heel plezant.

Wij stapten af om Edinburgh Castle te bezoeken. Na de middag vervolgden we onze trip. De tweede gids was duidelijk een leraar op rust, correct maar droogjes vertelde hij z'n beurt vol zonder animo. Wij hadden nog een derde gids en dat was weer iets heel bijzonders: een echte Schot met kilt, duidelijk boven zijn whiskywater. Hij durfde het zelfs aan twee woorden te zeggen in een vreemde taal. Ik denk dat hij sympathiek wilde zijn tegen de Fransen die mee waren, maar of zijn Frans verstaan werd, daar twijfel ik aan.

Zo zie je maar "Nobody is perfect", ook een gids niet.

Roger Timmermans

De Bolle, een kind met twee vaders?

Door zijn ligging dicht bij de drukke verkeersweg, naar de Oostkust, was het huis "De Bolle" gekend door de meeste Oostendenaars. De laatste jaren deed het gebouw dienst als tehuis voor jongeren. Maar bij het aanleggen van de nieuwe weg die de verbinding maakt met de Kennedyrotonde, werd het gesloopt in april 2000. Het einde van het gebouw is dus gekend. Maar over de bouwheer bestaat meer onduidelijkheid.

Volgens Jean Pottiez, in zijn artikel "Architect André Daniels" in het tijdschrift Lange Nelle, blz. 2002-135, werd De Bolle, ik citeer "gebouwd in opdracht van de Londense rederij General Steam Navigation Company, als kantoorgebouw voor haar activiteiten."

Ook Ed. Vanalderweireldt in "Ken uw stad... De Bolle" in De Plate blz. 88/138-140 houdt het bij dezelfde firma. "In 1912 kocht de Engelse maatschappij (de General Steam Navigation Company) een strook grond op de hoek van de Twee Bruggenstraat aan de

Voorhaven te Oostende waarop het huidige gebouw 'De Bolle' werd opgericht."

Raymond Vancraeynest daarentegen schrijft het volgende in De Plate op blz. 99/65 onder de titel "De gebouwen in de omgeving van de Voorhavenbrug". Het gebouw (De Bolle) werd opgericht door de Spedition und Lagerhaus Aktiengesellschaft en plechtig ingewijd op 26 augustus 1912. De architect was André Daniels en de aannemer Henri Smis-Valcke, een van de grootse aannemers van havenwerken in het begin van deze eeuw."

Nu stelt zich een probleem(pje). Wie was de eigenlijke vader van het kind? Met andere woorden, wie van de twee was dan wel de opdrachtgever voor de bouw van het huis dat later "De Bolle" genoemd werd?

Graag uw antwoord op deze vraag, via de redactie van het Gidsenblad Lange Nelle, zo u zeker bent over de juiste gegevens te beschikken.

Na de oorlog (2)

Wegens de onregelmatige werkuren, vooral gedurende de maanden na de bevrijding, waren wij wel eens zonder lesgever. Dan konden wij naar een studiezaal onder toezicht van een studiemeester. Maar ik ging met een paar vrienden liever buiten. Dan gingen wij bij voorkeur naar het park aan de Kunstberg (Mont des Arts). Dit is een parkje dat gaandeweg stijgt richting Sint-Goedele, heden Sint-Michaël en Sint-Goedele. Het was enigszins ook spijbelen (in 't Brussels: brossen), maar op de bankjes konden wij aangenamer onze lessen overzien. Het parkje was niet te ver gelegen van onze school. Van dit gebouw weg hoefde je slechts wat hoger te klimmen naar de "Place Gabrielle Petit". (Belgische spionne in de Eerste Wereldoorlog door de Duitsers terechtgesteld. Ik weet niet zeker of de bezetters dit beeld verwijderd hebben, het stond er in elk geval in '45). Wat verderop kwam je dan aan bedoeld parkje met beneden links het Museum voor Schone Kunsten.

Doch ik moet eerlijk zijn, daar kwamen ook meisjes zitten van een nabije school (welke weet ik niet meer) en ook van de verder gelegen normaalschool Charles Buls (dit weet ik nog).

Er werden reeds afspraken gemaakt voor de weekends. Nu wil ik niet meteen zeggen dat ik die meisjes niet mocht, maar hun manier van spreken zat mij dwars. Het was of uitgaan met een jongen iets doodgewoons was. Ze snoefden maar dat ze de jongens konden manipuleren. "Och arme," zei ik tegen mijn vriend Billie, "ze zijn noch mossel noch vis!"

Maar Billie vond daar wel zijn jachtveld. Hij had reeds de lager middelbare gevolgd in het Atheneum en woonde niet ver van mijn vorige vriend Herman, wel bepaald op de wijk Verregat, achter de "Centenaire" (Eeuwfeestpaleis) en Heizel (nu Boudewijnstadion). Hij vrijde al van zijn zestiende en was, wat meisjes betroof, niet achterlijk. Zijn verloofde heette Lily maar hij bekeek het niet te nauw als hij kans zag voor een slippertje. Hij was ten andere

het type waar de meisjes tweemaal naar keken. In die drie jaren dat wij naar de Kunstberg kwamen, heeft hij zeker vijftig avontuurtjes beleefd.

Ik durfde ook wel eens alleen naar de Marollen afzakken. In vrije uren stak het mij tegen naar huis te gaan. Er wachtte mij steeds veel werk en studeren was alleen 's avonds mogelijk.

Soms spijbelde ik een uur om een ondervraging, waarvan ik de inhoud van de leerstof niet kende, te ontlopen. Zo kreeg ik wel geen punten maar ook geen nul.

Ik floreerde graag langs de Oude Markt. Daar stonden bijna alle dagen enige kramen met als hoogtepunt zondagmorgen. In een hoekje van de markt begon de fameuze "rue de Radis", evenwijdig lopend met de "rue Haute". Dit is het straatje waar men tijdens de oorlog alles kon bekomen, op de zwarte markt natuurlijk. En in die wijk heb ik twee meisjes leren kennen.

Met vrienden was ik al een paar keren op een dansfeestje geweest, zo in een zaaltje, heel eenvoudig en onschuldig. Buiten een tango en een wals had ik van andere dansstijlen echter geen kaas gegeten. In de "rue Haute" (in het marols rue Hosje genoemd) had ik een klein danszaaltje opgemerkt.

De meeste weekends benutte ik om de gegeven lessen na te kijken. Van uitgaan kwam er dus niet veel in huis. Alleen eens een bezoek aan een cinema stond op mijn lijst van ontspanning en daarvan was er keus genoeg in die dagen.

Mijn moeder had nog een zuster wonen in de Marollen. Ze was daar beland na in '40 gevlucht te zijn naar Frankrijk. Haar woning in Oostende was onbewoonbaar verklaard door het bombardement van die stad. Ze had een woonst gekregen als conciërge van een schooltje in de "rue Saint Ghislain", verbindingsstraatje tussen de "rue Haute" en de "rue Blaes". Ze zou er tot eind '46 met haar gezin blijven. Er was een dochter van mijn ouderdom en ik had dit nichtje gevraagd hoe het was met dat zaaltje.

Ik had min of meer een afspraak gemaakt met haar maar die zondagavond zond ze haar kat. Ze had waarschijnlijk zelf een rendez-vous. Nu, ik ben maar alleen binnengegaan. Er was maar een kleine danspiste. De tafeltjes, misschien twintig, waren half bezet. Er speelde een accordeonist met een drummer. Bij dit duo stonden nog twee stoelen voor andere spelers, maar die stonden waarschijnlijk aan de toeg.

Iedereen bekeek me van kop tot teen, ik voelde me getaxeed. Gelukkig had ik geen das aangedaan, alleen een truitje met een ronde col. Ik vond een tabouretje aan de toeg, tussen een jongeman en een knappe vrouw. De barman, een man van een jaar of vijfendertig, zoon van de eigenaar, vroeg mij echter om mij te verzetten, daar die twee in ruzie waren en ik niet voor buffer moest dienen. Hij bestelde mij het gevraagde pintje en verwittigde: "En cas de controle, lot a pasport zitten as ge minder dèn achteen zèy".

Ik was nog geen achttien toen, of bijna, maar zag er ouder uit. Ik ben daar een goede twee uur blijven zitten, heb daar misschien zes pinten binnengegoten. Ik heb een glas betaald aan de man achter de toogbank en was meteen een "toffe knul".

Het was er aangenaam vertoeven. De sfeer misschien een beetje ruw, wellicht werden er louches afspraken gemaakt, maar dat nam ik erbij. Ik ben er verschillende keren teruggegaan. Men kende mij reeds en ik werd aangesproken met "knul". Ik kreeg reeds mijn pintje voor ik het besteld had. Het kostte trouwens niet meer of in een gewoon café.

Eens wilde ik toch dansen met een knap meisje. Toen ik haar echter ging uitnodigen klonk er een scherp fluitje achter mij, zo iets dat men naar elkaar fluit op straat, op grotere afstand. Ik wist meteen wat dat betekende. Ik hield halt, draaide mij om en liet het meisje voorbijgaan naar de "fluiters" toe. Ze trok een oogje naar mij. Ik keek eens naar de man en achtte mij gelukkig dat ik niet aangedrongen had. Hij was mogelijk vijfentwintig jaar oud, niet groter dan ik maar in mijn ogen tweemaal zo breed. Hij gebruikte dan ook de nodige ruimte als hij zich verplaatste. Na de dans passeerde hij mij en zei iets van: "Ik go'n a in d'uug haven!"

De baas had het echter goed verstaan want hij zei luidop: "Il ne faut pas amerder mes bons

clients, hé Mauriske!" Voor alle zekerheid heb ik dat meisje niet meer gevraagd om te dansen. En de baas noemde mij een "verstandige knul".

Op de Oude Vismarkt bevonden zich cafeetjes waar muziek weerklonk of een accordeonist speelde. In een van die drankhuizen kwam ik Laura tegen. Ze had boodschappen gedaan. Toen waren de voedingszaken op zondagmorgen nog open. Ze kwam een porto drinken. Een oud ventje verplaatste juist zijn stoel bij het opstaan en ze haperde met haar tas. Een van de oortjes gleed uit haar hand, ze wou de inhoud nog beschermen en struikelde door haar nogal hoge hakken. Het was een nogal smal cafeetje en door het feit dat er veel verbruikers waren was er niet veel ruimte. Ik kon haar opvangen en toen ze zich omdraaide, met haar gezicht niet ver van het mijne, zag ik een van de mooiste vrouwen die ik tot nu toe had gezien.

Ik hielp haar nog de pakjes ordenen en we vonden een vrij tafeltje. Ze drong aan dat ik iets dronk voor haar. En toen zijn we beginnen praten. Ongedwongen vertelde ieder zijn eigen

verhaal. Ik beseftte wel dat ze rijper was dan ik, veel rijper zelfs. Ze kwam uit Houffalize, had te lijden g e h a d

onder "dorpsomstandigheden" en had werk gevonden in Brussel, als hulp in een restaurant-keuken. Nu mocht ze beginnen opdienen, want de vooruitzichten waren rooskleurig in horecabedrijven. Ze woonde op een mooi appartementje en beschikte zelfs over een koelkast. 's Anderendaags kwamen haar ouders op bezoek, vandaar die aankopen. Ze luisterde ook geïnteresseerd naar mijn verhaal, over de oorlog, mijn school en werk, thuis in de winkel.

Ze vond het spijtig dat ze mij niet kon voorstellen aan haar ouders want die zouden blij zijn dat ze zo een deftige vriend had. We vertelden elkaar nog enige wedervaren, zelfs moppen. Ze begreep Nederlands maar durfde het niet spreken. En ik beseftte plots dat ik niet eenmaal naar

mijn woorden moest zoeken om Frans te spreken. Ik vergezelde haar tot aan haar voordeur, ze woonde inderdaad in een appartementsgebouw niet ver van de Hallepoort. Bij het afscheid nemen kuste ze mij op de mond, eerder zedig: "C'est le première fois que j'ai parlé avec un gars que j'ai envie d'aimer".

Met tram 15 (die rond Brussel-Centrum reed, misschien nu nog) kwam ik wel een uur te laat thuis. Ik was blijven zitten met vrienden, zei ik nog, maar het deed niet. Er was nog een voer vis afgezet van de zaterdagverkoop en we zouden maar later eten.

In bed lag ik nog lang wakker en dacht aan mijn nieuwe vriendin. Zou ik werkelijk verliefd worden op een oudere vrouw? Ik wist echter nog niet wat mij te wachten stond. Dezelfde week ontmoette ik mijn tweede meisje.

De volgende zaterdagmorgen zou ik Laura terugzien. De vrijdag echter was de leraar die het laatste uur zou lesgeven belet en konden wij naar huis. Ik ging dan maar eerst naar het Poelaertplein, mijn vertrouwd plein met zicht op de stad. Zoals gewoonlijk hing er een waas boven Brussel.

Een groepje meisjes stond te tateren om een van de kijkers (verrekijkers om de stad te bezichtigen). En eentje keek altoos naar mij. Billie die bij me was, maakte er mij attent op. In aanwezigheid van mijn vriend was ik niet gewoon enige kans te hebben bij het andere geslacht. Ik was nooit te deftig gekleed, scheerde me maar om de twee dagen, kortom ik deed er niets voor om op te vallen, en was zeker niet afgunstig van het succes van mijn vriend.

Daarom keek ik eens in Billie's zakspiegeltje, keek mijn kleding na en vroeg het meisje of er iets mankeerde met mij. Billie zei nog dat ik het verkeerd aan boord legde, maar het meisje lachte naar mij en vroeg in het A.B.N.: "Voetbal je nog?"

Ik stond perplex. Toen zei ze dat ik nog samengespeeld had met haar oudere broer in de "Daring". Hij was junior en speelde centervoor. Ik als kadet mocht een match meespelen als test. Ik was het ietwat vergeten maar zij wist nog dat wij wonnen met 4-1, zei ze. "Maar jij scoorde het mooiste punt".

Toen herinnerde ik me die wedstrijd, zo een drie jaar geleden. Als jongste wil je altijd iets

laten zien in hogere categorie. En dit was mij aardig gelukt.

"Mijn broer voetbalt nie meer," zei ze "zozegd wegens zijn studies van bouwkundig tekenen, maar hoofdzak is dat hij niets wil doen voor zijn sport."

Zij was een meisje van mijn ouderdom, blond en met lichtblauwe ogen. Een schoonheid in wording dacht ik nog.

Natuurlijk was er geen vergelijking mogelijk met Laura, haar houding straalde meer jeugd uit, was veel eenvoudiger. Ze had nog omzeggens niets beleefd. Haar vader moet boekhouder geweest zijn want volgens haar spreken hielp ze hem soms. Dit kwam ik te weten omdat ze me vroeg haar gezelschap te houden. Voor zes uur was er toch niemand thuis, zei ze. Ik werd gewaar dat ze ook aan het spijbelen waren, zoals ik.

Wandelend, al vertellend, zakten we af naar het Marollenkwartier. Billie was al vertrokken met een verovering, denk ik.

Ik moet zeggen dat ik al vroeg beginnen bier drinken ben. Het smaakte me nu eenmaal goed en ik kon reeds van jongsaf aan een aardig pintje verzetten.

Ik vroeg Jeannine, want zo heette ze, dan ook om iets te drinken. Zo geraakten we binnen in dezelfde zaak waar ik met Laura had gezeten. De baas en de bazin herkenden mij blijkbaar want ze glimlachten en hij knipoogde in mijn richting.

We praatten en praatten maar en plots zei Jeannine: "Ben je ook zo zoals je vriend?"

"Zie ik eruit als een vrouwengek?" repliceerde ik.

"In de spiegel achter jou (ze zat inderdaad over mij met die spiegel in mijn rug) heb ik gezien dat de baas een oogje trok. Ik wil liever een serieuze vriend met wat langere relatie, innig en niet alleen seks. Seks mag niet brutaal en dominant zijn. Dan is het aangenaam en kan een basis zijn voor echte liefde!"

Terug schrok ik wat van haar diepzinnige uitleg. Zou dit dan reeds de ware liefde zijn? Naïef was ze zeker niet.

We besloten elkaar weer te zien op dezelfde plaats van onze eerste ontmoeting. Samen reden wij met tram 15 tot de IJzerplaats waar ze

tram 64 nam richting Molenbeek. Ze woonde ergens aan het "oude kerkhof" op die gemeente. Het was een praktisch nieuw huis, zei ze nog. Ik heb echter nooit geweten waar...

Ik voelde me die avond zeer ongerust. Met Laura zou een mogelijke vrijage nooit blijven duren, dacht ik. Misschien een paar keren in bed en dan zou een relatie moeilijker worden. Daartegenover stond dat het een heel mooie vrouw was, waarschijnlijk zeer sensueel. Billie zou zeggen: "Iets om op te leren!" Dat ze mogelijk andere vrijers zou gekend hebben, liet me koud. Ik heb nooit veel gevoel van jaloezheid of afgunst gekend en daar ben ik blij om.

Wat Jeannine betrof voelde ik meer bewondering voor dit meisje. Ze was zeker niet dom en ik vermoedde dat ze het echt zou menen indien ze kennis zou maken, dat ze standvastigheid zocht. Misschien had ze al iemand gekend als Billie (meepakken en wegwezen). Ik dacht dat ze iets dieper wou gaan dan een gewoon slip-pertje.

Helaas is er toen een grote verandering gekomen in mijn prille "liefdesleven".

De zaterdagmorgen zat ik reeds tijdig in het gekende café maar Laura was al komen zeggen dat ze maar tegen elf uur kon komen. Ze moest maar om zeven uur beginnen werken maar moest eerst administratieve papieren klaarmaken. Ik deed een wandeling en was tegen elf uur terug, juist op tijd om de telefoon te kunnen overnemen. Het was een slechte verbinding (in die tijd was dit frequent) maar ik verstond toch dat ze een rendez-vous wilde maken voor maandagavond. Ik aanvaardde maar speelde het spelletje mee met de slechte verbinding. "Il me semble qu'elle joue avec mes couilles" zei ik tegen de cafébaas. De waardin heeft me toen even apart geroepen.

Ze zei dat het haar feitelijk niet aanging, maar die vrouw kon mijn ongeluk worden. Dat restaurant was een bar, zei ze, een hoerennest. Laura was er geen vaste girl maar maakte er toch afspraken, om haar inkomsten wat te verhogen. Wat ze anders deed, wist niemand.

Ik was ontgoocheld en beschaamd. Het lag er vingerdik op dat ik kinderachtig was geweest. "Pourtant je ne crois plus au Père Noël" zei ik nog. "Tu es encore un peu jeune" zei de vrouw, "reste plutôt avec l'autre fille, elle est tres jolie aussi".

Maar ook die mogelijke relatie mislukte. Jeannine kwam niet op de afspraak. Ik zou haar nooit meer zien. Pas enkele weken later kende ik de oorzaak.

De oorlog was nog niet gedaan. Toen Antwerpen leed onder de V-1 aanvallen zijn er ook enkele op Brussel gevallen. Zo is er één gevallen bezijden het Justitiepaleis in een blok van de Marollen, ik denk dat er geen slachtoffers waren, maar ook eentje nabij het "oud kerkhof" in Molenbeek. Een gezin had er het leven gelaten...

Ik dacht waarachtig dat ik een soort noodlot meebracht.

Stilaan heb ik de Marollenwijk links laten liggen. Het was alsof ik schrik had om Laura te ontmoeten. Misschien meende ze het wel een beetje met mij maar ik wou me nu eenmaal niet belachelijk maken. En het deed me pijn te beseffen dat Jeannine dood was. Billie zei dat ik veel te sentimenteel was. Had ik dan te veel boeken gelezen van romantiekers? Die gedachten waren zuiver, schreven hoe het leven zou moeten zijn, niet hoe het werkelijk was. Hoe dikwijls moeten die mensen in de put gezeten hebben?

Halverwege het tweede jaar begon ik al meer op stap te gaan met Billie. Hij had met vrienden van zijn wijk een voetbelploegje helpen stichten en mij voorgesteld aan het voorlopig bestuur. Onze eerste match was tegen een amateurteam van postmannen. Dit waren mensen van rond de dertig waaronder weliswaar een zestal spelers van de reserves van U.S. Laken, dat toen in overgangsklasse speelde (nu is dit bevordering). Die gasten speelden niet slecht maar daar wij jonger en sneller waren, hadden ze op hun adem getrapt en speelden wij hen van het veld. Nochtans wonnen wij slechts met 2-1. Ik speelde werkelijk goed en met de rust vroeg de voorzitter al om mij aan te sluiten bij de nieuwe club. Ik had echter, toen ik jonger was, getekend voor de Daring, en daar weigerden ze mijn overgang. Meteen werd ik geconvoceerd

*U.S. Centenaire. Vierde van links, staande :Billie.
Tweede van rechts, geknield: Richard Quaegebeur.*

om de volgende zondag te spelen met de 2e reserven van die ploeg. Nu, ik ben niet gegaan, heb me toch aangesloten bij mijn vrienden en heb later zelfs een paar wedstrijden gespeeld onder een andere naam (met een identiteitskaart van iemand anders). Vooral op officiële matches werd gecontroleerd. Gelukkig werd ik toen nooit zwaar gekwetst.

Na die testmatch, zo succesvol gespeeld, kwam een algemene vergadering met enkele sponsors en aanhangers: de Union Sportive du Centenaire was geboren.

De eerste maanden deden we veelal mee aan toernooien onder ploegjes van ons kaliber. We wonnen de meeste matches. Wij beschikten ook over een trainer die verstand had van voetbal. Hij was leraar lichamelijke opvoeding in een school in Laken. Wij mochten iedere vrijdagavond een paar uren turnen in de school waar hij les gaf. Hij stond er op dat al zijn spelers lenig waren. De woensdagavond was er voetbaltraining omdat het dan voor iedereen paste.

Op aanraden van Billie en ik probeerde hij een nieuwe spelwijze. De meeste ploegen speelden toen nog enigszins naïef voetbal: een keeper natuurlijk, dan twee achterspelers (backs), drie middenvelders (halfbacks), vijf voorspelers, twee vleugelspelers (outsiders), twee binnenspelers (inners) en een midvoor (centervoor), de spits dus. Een club in België was begonnen met een W.M.-formatie (F.C.Mechelen) met wisselend succes.

Wij hadden een ander systeem: de twee backs van achter naar het midden toe, de twee zijde-

lingse halfbacks in teruggetrokken positie, de centerhalf meer aanvallend met naast zich de twee inners, juist achter de drie overige voorspelers. Deze trant van spelen heeft ons veel laten winnen. We waren nochtans technisch niet hoogbegaafd, doch vulden elkaar goed aan.

Na een tijdje, ik denk in de maand juni, juist na de competitiewedstrijden had onze voorzitter een vriendenmatch gepland tegen een ploeg uit zijn geboortestreek Asse.

Wat hij niet gezegd had of niet wist (naar eigen zeggen) was dat

die ploeg kampioen gespeeld had in zijn reeks en promoveerde naar 1e provinciale. Ik spreek hier van Hoger Op Heidezonen (denk ik).

Deze ploeg vergeet ik nooit. Ik wist wel dat ze op de boerenbuiten fanatiek waren maar hier grensde dit aan het ongelooflijke. Ik heb ploegen gekend die als leuze hadden: bal of been, maar hier gold: het rechterbeen of linkerbeen. En die boeren ons maar uitmaken voor bruten, en de scheidsrechter maar fluiten tegen ons. Na vijf minuten lagen mijn twee scheenbenen open. Een van ons was al naast het veld gekropen maar moest door de bestuursleden van Heidezonen beschermd worden. Het werd 10-0. Gewoonlijk bleven wij nog eens "zitten" na een uitmatch maar deze keer dropen wij meteen af.

Het duurde nog een jaar eer we mochten meedoen aan de competitiewedstrijden voor het kampioenschap, in vierde provinciale afdeling. We eindigden halverwege de eindstand. En dan is alles verwaterd. Sommigen van de beginners moesten bij het leger, anderen trouwden. Er kwamen spelers bij die zich lieten betalen. Die dachten meteen dat ze onmisbaar waren en lieten dit aanvoelen. Ikzelf amuseerde mij minder en vroeg om bij de reserven te spelen daar ik zagezegd niet trainen kon. De nieuwe trainer wilde niet horen van onze manier van spelen.

In die beginperiode heb ik mij nochtans goed vermaakt. Na iedere match was er reden om te vieren: op de overwinning, op het verlies wegens het verdriet, bij een gelijkspel wegens de ontgoocheling.

(Wordt vervolgd)

Wat een gids l(ei/ij)den kan!

17 JANUARI 2001

In ons Stedelijk Museum voor Schone Kunsten liep rond die tijd de seizoensgebonden accrochage van "Winterlandschappen".

Een gezelschap binnengespeelde zakenlui vierde die dag het Nieuwjaarsteerfeest en de leden wensten na de copieuze maaltijd een verzetje. Buiten bleek het te koud voor een digestieve wandeling en een museumbezoek bood een gepast alternatief. Musea blijken evenwel geen vaste stek voor heren die dag en nacht in de weer blijven om te kopen en te verkopen en van alles en nog wat de prijs te berekenen. Met zulk publiek staat een gedreven gids die zijn taak ernstig opneemt voor een zeer ongezellige opdracht! De verheven en allerindividueelste expressies van minder bekende schilders bevruchten niet vanzelf de verdorde harten van businessmen!

De spontane commentaren van mijn gelegenheidstoeschouwers logen er aanvankelijk niet om. Bleek een schilderij een halve vierkante meter ruimer dan een ander, dan rekenden zij het eerste in verhouding ook zoveel meer waard dan het tweede. Zij telden telkens het aantal kleuren dat de artiest naast het wit van de sneeuw had gebruikt en taxeerden consequent een geslaagd landschap met bruine tinten lager dan een kakelbont kersttafereel. De stemmige zonsondergang van een West-Vlaamse schilder die pas na zijn overlijden waardering begint te genieten, ontlokte een platvloerse zucht van ontgoocheling: "Had ons vader indertijd zijn geld in zulke kaders belegd, dan moesten wij vandaag zo hard niet werken" - ze gebruikten wel een populairder uitdrukking, die ik fatsoenshalve niet mag aanhalen! Gelukkig hingen geen avant-garde of abstracte konterfeitsels tussen de goed herkenbare figuratieve doeken. De organisator van de uitstap doorzag zijn pappenheimers voldoende om artistieke avonturen te vermijden.

Al deze laag-bij-de-grondse beschouwingen geraakten wel meer genuanceerd tegenover een

stilleven met dode haas. Nu weerklonken twee soorten commentaar. De verwoede jagers onder mijn publiek bewonderden het stevig uitgegroeide stuk wild en jammerden dat over ons dichtbebouwde platteland geen zulke prachtbeesten meer rondrennen. De anderen, met minder sportief postuur en duidelijk een streepje te veel cholesterol, likten hun lippen bij het gemarineerd festijn dat met zo'n vlezig wildgebraad te smullen zou vallen.

Opeens schonken mij deze twee materialistische benaderingen de inspiratie om tussen beide in een artistieke aanpak te riskeren. Ik begon ze te vertellen over de grafelijke familie van de beruchte schilder Henri de Toulouse-Lautrec. "Oh ja, die mankepoot op zijn korte beentjes die hoeren schilderde!". "Inderdaad meneer, proficiat, u kent er iets van!" Dat adellijk gezelschap trok ook op jacht, maar tussen het hallali (= bij hertenjachten, de kreet van de jagers als het hert tot staan is gebracht) en de keuken namen zij potlood en papier en tekenden hun trofee vooraleer aan tafel te schuiven. Alzo beleefden zij een drierwef genot aan hun jachtpartij en beschreven dat in sierlijk Frans: "Le plaisir du fusil, le plaisir du crayon et le plaisir de la fourchette". Dit welsprekend citaat maakte indruk en mijn zakelijk ingesteld gehoor besepte eindelijk dat in hun hectisch leven een belangrijke dimensie ontbrak: namelijk het aanvoelen van het schone, het ware en het goede; en dat laat zich niet in euro's becijferen.

Ik had nu beet! Zij bewonderden geboeid de geslaagde weergave van de hazenvacht waarvan de uitgedoofde glans kleurig bewees dat dit dier reeds een paar dagen verstorven lag toen de schilder het afbeeldde. Ik preciseerde daarbij hoe zo'n stilleven behoort tot het genre "vanitas", dat over de vergankelijkheid van onze ondermaanse ijdelheid mediteert. Wij zullen vroeg of laat ook zo triest neerliggen; bekijk maar eens de slapte van die lange oren. "Die lepels!" verbeterde mij een geweerheld die zijn jagerslatijn kende.

Mijn beweeglijk publiek lag nu zichtbaar onder de bekoring van de artistieke boodschap van de tentoonstelling en ik achtte het ogenblik geschikt om even de hoofdschotel van ons museum aan te bieden: de werken van Ensor en Spilliaert.

In hun welwillende weetgierigheid raakten allen vlug op de goede golflengte en ontdekten onder de maskers van Ensor de condition humaine. Ook voelden zij meteen de tengere persoonlijkheid van Spilliaert stralen uit zijn bedeesde blik. Een succesrijke autodealer, die nog geurde naar antivries en butadieen, sloeg zelfs de nagel op de kop toen hij uit zijn ambachtelijke omgeving de inspiratie putte om beide meesters treffend te beschrijven: "Ensor lijkt in al zijn assertiviteit op een Mercedes, en Spilliaert in zijn broze gratie op een Ferrari!" Iedereen schaterlachte, maar de lezer zal met mij erkennen dat geen criticus er ooit in slaagde om dat onderscheid zo beeldend te verwoorden.

Na deze spetterende afsluiter mocht ik met voldoening van mijn dankbaar publiek afscheid nemen. Ik had het immers even tot een verhevener niveau opgetild. Aan de deur draaide een tweetal mannen zich nog eens om en keek vertederd de zaal in. Ik las bewondering in hun zweverige ogen en voelde mij fier over mijn geslaagde gidsbeurt.

Tot er een zei: "Als ik het zo eens rap uitreken; dan hangt hier voor meer dan een half miljard in de zaal."

Ach

Hotel du Parc

Hotel du Parc

groen marmer zonder hersenschram
ouderdomsklachten, ranke ramen.

Hotel du Parc

geroezemoes versmoort de blues
zuur als apple juice.

Hotel du Parc

koninginnhapjes voor ex-gouverneurs
Congo-melkers in adellijk blauw
grauw comme le beursgebouw.

Hotel du Parc

Frans gezwets, geklets, eeuwige
geewbekken en paraplurekken.

Hotel du Parc

snorren, warme kletskoppen, garçons
rond banken, groen leder uit
Oriënt-Express Wagons-Lits gejat.

Hotel du Parc

stijf, lenig, kameleon zoutig
de bourgeois zacht als winstbejag.

Hotel du Parc

Hotel du Meno Poze

Hotel du Parc

Hotel du Broodje Kaas

Hotel du Parc

Hotel du Café pure

et à demain...

Frank Decerf

Architect André Daniels (2)

THERMAE PALACE

Aan het project en de uitvoering van de bouw van het THERMAE PALACE van het Parijse Architectenbureau FLEGENHEIMER, BARD en GARELLA heeft DANIELS uitvoerig meegewerkt.

De architectuur van het gebouw met de galerijen in neoclassistische stijl tot een aanvaardbaar geheel te doen samengaan was zeker niet evident.

Het project van 1929 wordt uitgewerkt tot definitief plan. De grote inkomhall met zwembad, de dienstruimtes, twee langsgalerijen, die zowel toegang geven tot het hotel als tot de galerijen, de grote inkomhall van het hotel met lobby. Het restaurant met zicht op zee. Dit alles werd met het zeedijkhotel gekoppeld aan de galerijen.

Door de langdoorsnede en de gevelstudies, op de plannen uitgebeeld, wordt de monumentaliteit van het geheel duidelijk zichtbaar.

De uitvoering van de binnenhuisarchitectuur in zuiver art-decostijl werd hoofdzakelijk vanuit Parijs geleid.

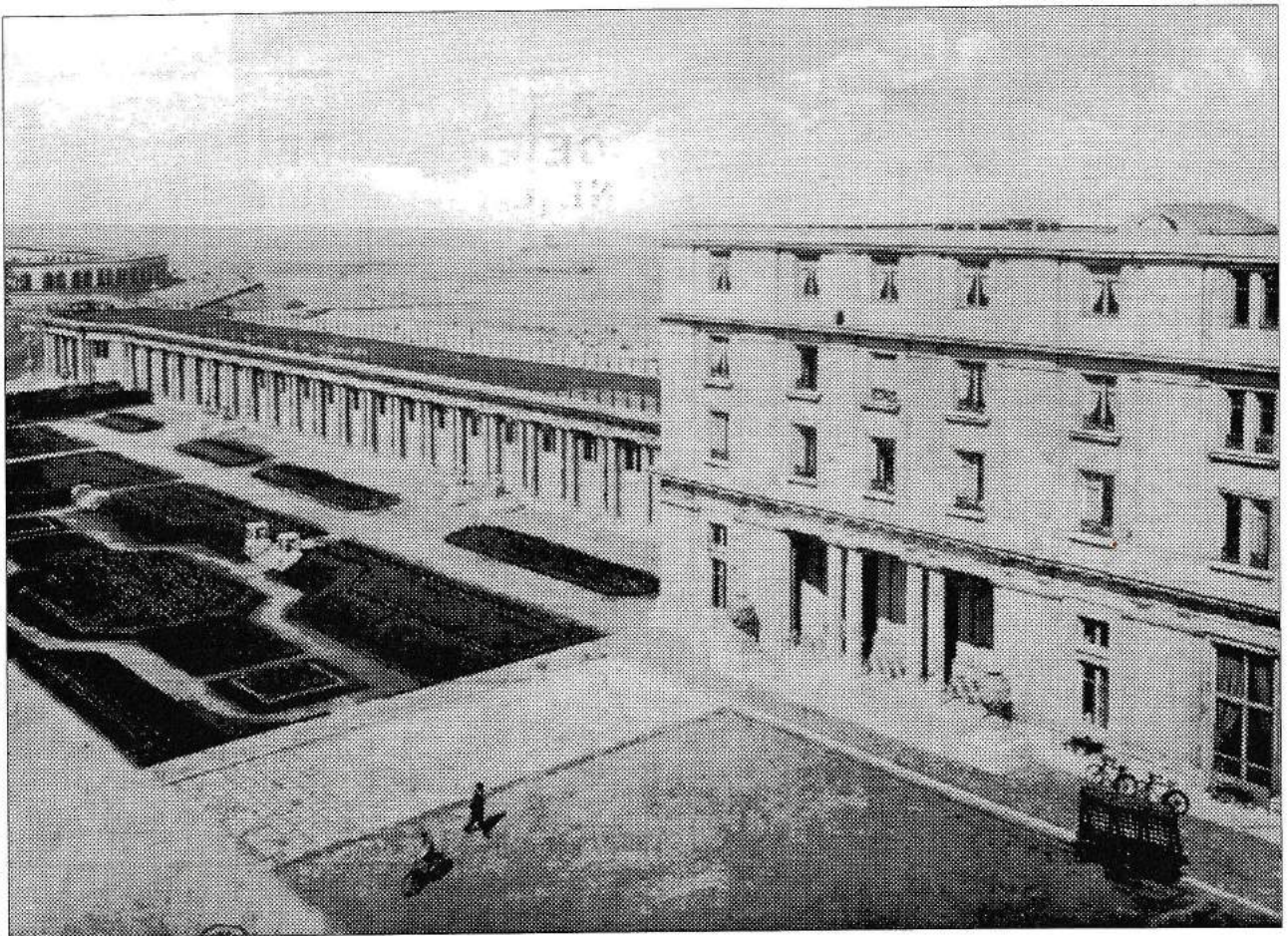
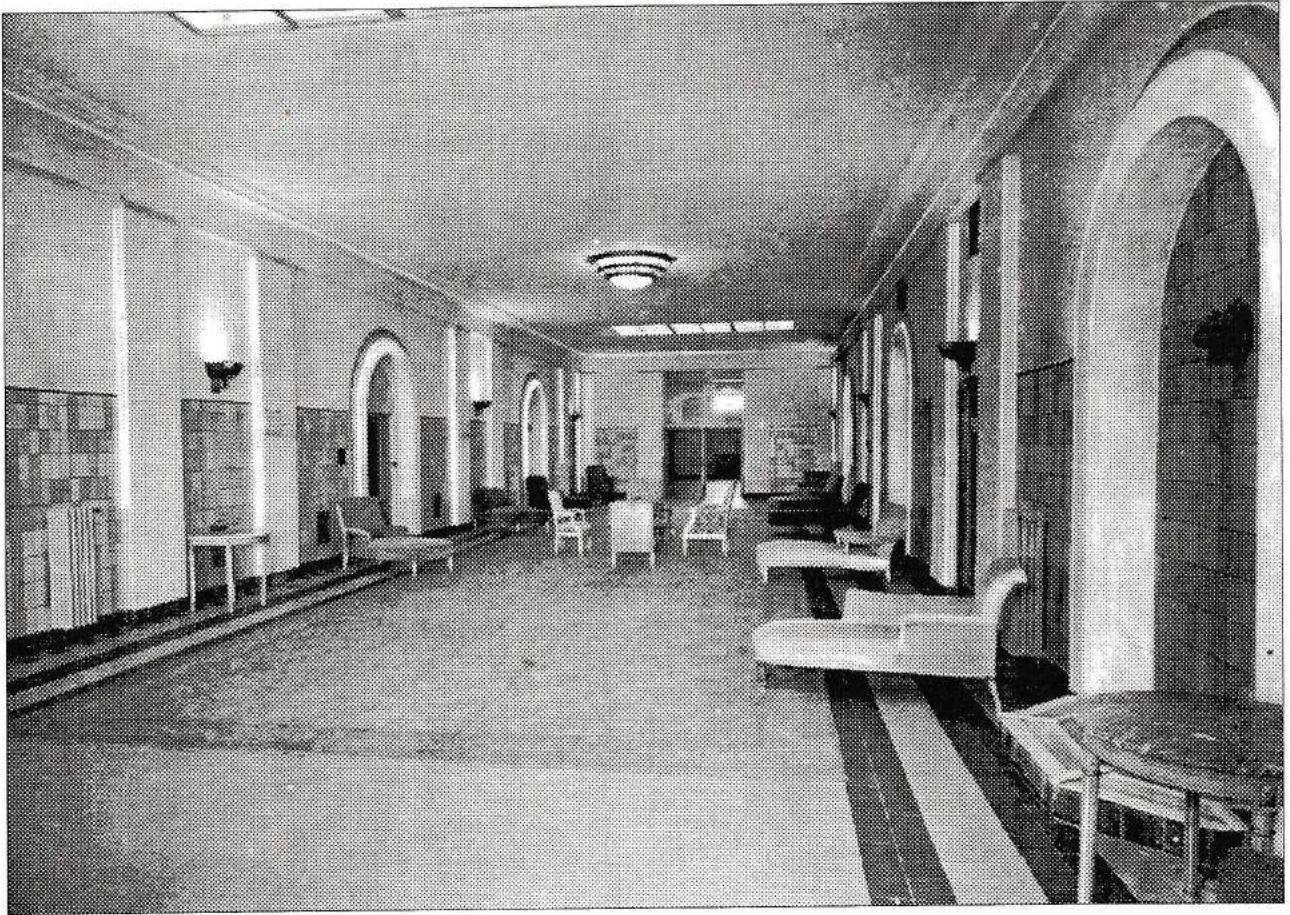
De polychrome art deco was een vernieuwing voor het werk van DANIELS. Het betreft de art-decoversiering van het restaurant: het glas in loodraam en de kroonluchters.

De polychromie (geel, oranje, rood, zwart), de keramiekbetegeling, de goudkleurige mozaïek, majolica en witte faience van het zwembad, van de hamans, de warme en lauwe baden, het gymnasium en de parfumereerruimtes vormen het bewijs van het hoogstaand vakmanschap dat hier aan het werk is geweest.

Het totaalproject, met de invulling van de open ruimten rond de galerijen en het hotel: "Les Abords du Palais des Thermes" door de bouwmeester in zijn visie ontworpen, is er niet gekomen.

Dat het geheel, door het initiatief van goeddunkende ondernemers van de ondergang en afbraak is gered geworden, kunnen we alleen toejuichen.

DE OOSTENDSE HAARD

Ook heeft André Daniels zijn medewerking verleend aan drie projecten voor "De Oostendse Haard", alle gelegen in het Westerkwartier.

De huizenreeks van 27 woongelegenheden aan de Nieuwpoortsesteenweg is de eerste van de drie ontwerpen. De twee pleintjes gelegen langs de Nieuwpoortsesteenweg behoorden ook tot het ontwerp. Het ene benutte hij als publieke voortuin, het tweede bouwde hij uit tot toegangspoort van de sociale woonwijken.

De woningen bieden een merkwaardig straatbeeld. Ze hebben okergele baksteensokkels tot aan de eerste verdieping, daarboven is de gevel met grijze pleister bestreken. We zien een afwisseling van zadeldaken, met af en toe een puntgevel.

De huizen hebben een zeer klassieke planindeling: pronkkamer, keuken (via corridor), schotelhuis, in annexe wasplaats, kolenkot, wc, op de verdieping drie slaapkamers. Elke woning heeft achteraan een vrij ruime tuin, die via aswegen op de binnenterreinen te bereiken is.

Sommige woningen hebben een grillige vorm die te wijten is aan hun inplanting. Die schuine hoeken worden in het plan opgelost door er een andere trapvorm in te werken. Ook werden er winkelpanden in het project verwerkt, die dan een gewijzigde planindeling hadden.

Het tweede ontwerp behelsde 36 woningen, ontworpen in 1946. Met de aanvang werd gestart in 1948.

De woningen zijn verdeeld over drie blokken van vier huizen en vier blokken van vijf huizen, in de Werkzaamheidstraat en in de Verenigingstraat, telkens drie huizenblokken waarvan het middelste huis iets naar binnen springt.

De blokken zijn gescheiden door een asweg die naar de binnentuin leidt waar een speelplein voor kinderen, centraal tussen de individuele tuinen ligt. Thans is het een groene weide met een bloemenperkje in het midden.

Afwisseling van zadeldaken en puntgevels zorgen voor een zekere variatie.

Er is een wijziging in het grondplan: pronkkamer met dubbele deur in verbinding met de vrij ruime woonkamer. De keuken is een afzonder-

lijke ruimte. De wc bevindt zich in de annexe, maar men moest niet meer buiten om. Op de verdieping drie slaapkamers en een kleine badkamer, aan de slaapkamer van de ouders was een kleine kinderkamer verbonden.

Bij dit project hield Daniels geen rekening met de nieuwe normen van de Nationale Maatschappij, namelijk de optimale bezonning-orientatie oost-west, de afbouw van de annexe en de voorziening van de badkamer in elke woning.

Het derde project, voor de bouw van 41 woningen, dateert van 1956.

Nu worden de huizenrijen enkel aan de hoeken onderbroken en niet meer tussenin. Zo worden de aswegen van acht naar vier herleid, waardoor er minder zijgevel wordt bereikt.

Tien woningen in de Verenigingstraat worden gebouwd met enkel een gelijkvloerse verdieping en een zolderverdieping.

De overige woningen krijgen twee volledige verdiepingen en een zolderruimte.

Daniels is nog steeds niet afgestapt van de oude bouwwijze: de annexe is er nog, de kleine beglazing van de woningen en asymmetrische en verticale onderverdelingen blijven ook nog merkbaar.

Bij de duplexwoningen keert hij de ruimtes die overdag gebruikt worden volledig van de straat af. Woonkamer en keuken zijn naar de tuin gericht.

De oppervlakte van de woonst is bijzonder klein uitgevallen, dit is zeker te merken aan het feit dat de bewoners van de gelijkvloerse verdieping om van de slaapkamer naar de badkamer te gaan, doorheen de woonkamer moeten.

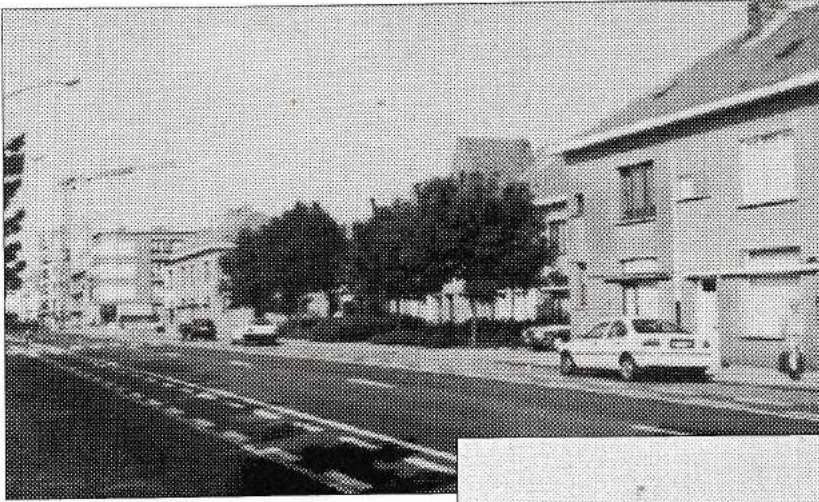
Op de verdieping grenst de badkamer aan een van de slaapkamers, maar vanuit de tweede slaapkamer moet men zowel door de woonkamer als door de slaapkamer.

De drie projecten voor de Oostendse Haard waren de volgende:

1937: 27 woongelegenheden: Nieuwpoortsesteenweg 19, Dr.-Verhaeghestraat 8

1946-1948: 36 woongelegenheden: Verenigingstraat 14, Dr.-Verhaeghestraat 4, Goedheidstraat 4, Werkzaamheidstraat 14.

1956: 41 woongelegenheden: Verenigingstraat 10, Dr.-Verhaeghestraat 11, Goedheidstraat 11, Spaarzaamheidstraat 9.

Nieuwpoortsesteenweg 1937

Werkzaamheidstraat 1949

Verenigingstraat 1956

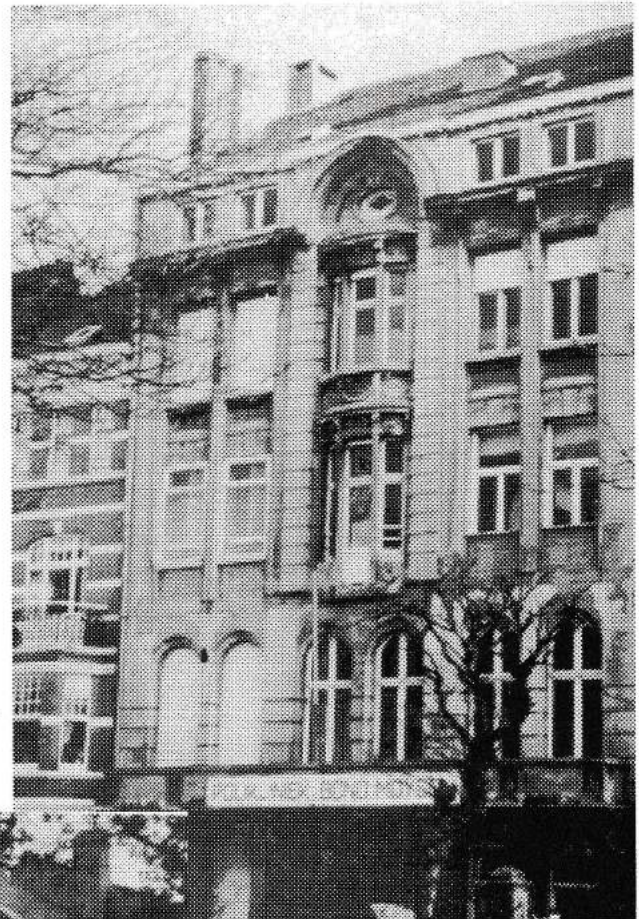
Vermeldenswaard is eveneens dat DANIELS in 1946 een ontwerp heeft gemaakt voor het nieuwe Kursaal. Het moest een modernistisch gebouw worden met veel beglazing, met een hoge toren in zes verschillende geledingen.

Ook heeft DANIELS meegewerkt met architect Victor BOURGEOIS aan het project voor de bouw van het nieuwe stadhuis. Deze samenwerking is echter voor DANIELS in mineur geëindigd.

ENKELE VERDWENEN GEBOUWEN ONTWOORPEN DOOR DANIELS

1. Bond Moyson, Stefanieplein, uit 1911.
2. Engels Consulaat, Karel Janssenslaan 25.
3. Huis Hendrik Baels, Hendrik Serruyslaan 64.
4. Huis hoek Strackéstraat en Kaaistraat.
5. De verbouwing van het "Grand Hotel des Bains" Albert I promenade met belvédère tot "Majestic Hotel" in 1911.
6. Hoek Wellingtonstraat- Koninginnelaan (een bel-etage).

Bond Moyson, Pr. Stefanieplein dd 1911-1912

*Engels Consulaat,
K. Janssenslaan 25*

NAWOORD

Het bouwkundig oeuvre van André DANIELS, is zeker het bestuderen waard.

De tand des tijds heeft ook aan zijn werk geknaagd. Gebouwen zijn verdwenen en werden verminkt.

Toch heeft hij als Oostends architect zijn sporen verdiend.

Met dank aan de heer André Van Caillie voor het ter beschikking stellen van het fotografisch materiaal en de genealogische informatie.

Tevens dank aan de heer André Van Bever, neef van de architect en aan de heer K. Verbanck, architect-urbanist voor hun informatie.

BIBLIOGRAFIE

Art Nouveau in België, J. Vandenbreeden-Fr. Dierkens-Aubry.

Art Déco en Modernisme in België, J. Vandenbreeden-France Van Laethem, Lannoo.

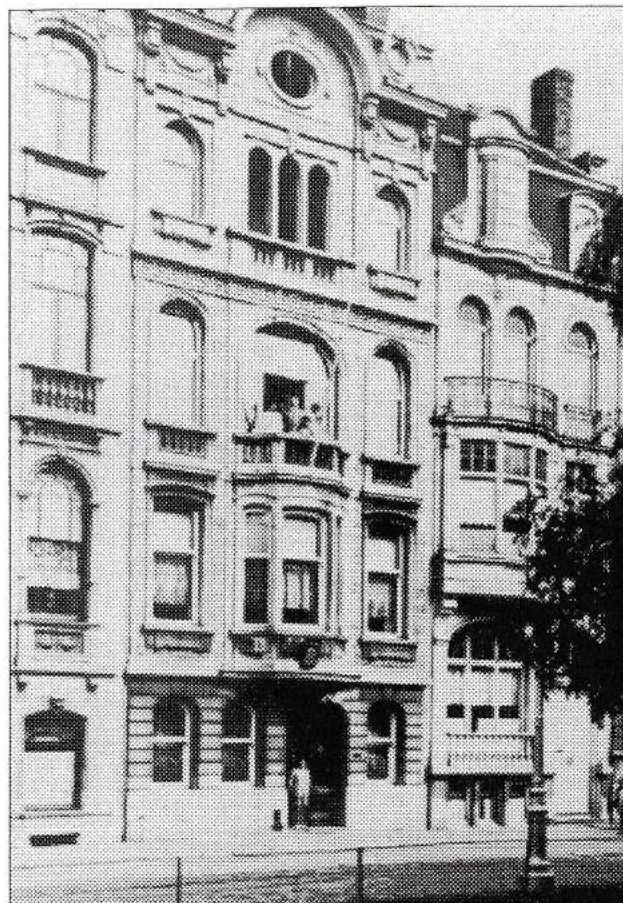
Sociale Woningbouw te Oostende, thesis Leentje Devriendt.

Bredene door de jaren heen, Ter Cuere, Bredene.

Zee en Duinen, De Vent.

Open Monumentendag, bijdrage J. Bellaert, Palais des Thermes (1996)

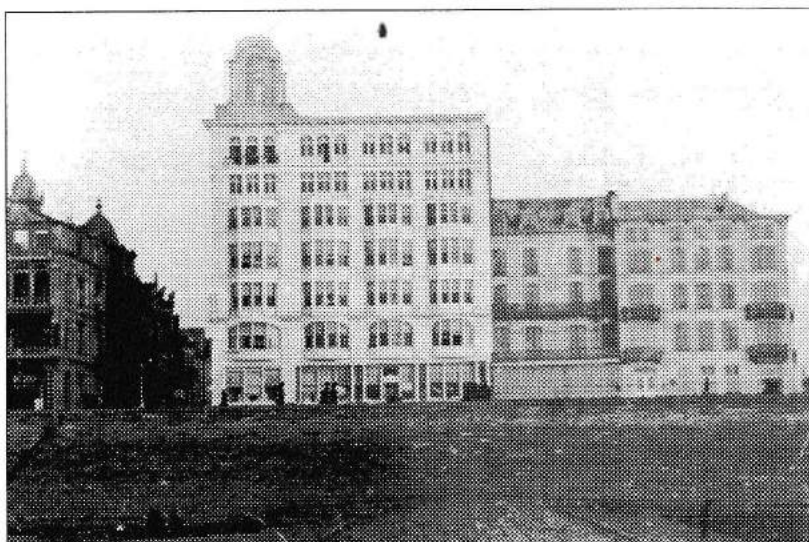
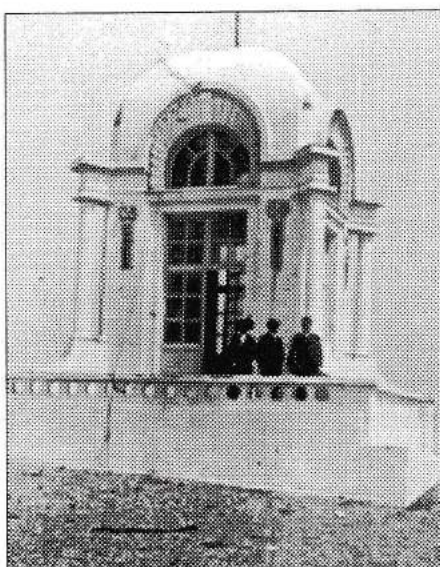
De Plate, jg 6 nr 1, 12-13, Architect Daniëls, Norbert Hostyn.

Huis Hendrik Baels, H. Serruyslaan 64

De Plate, jg 8, 138-139, De Bolle, E. Van Alderweireldt.

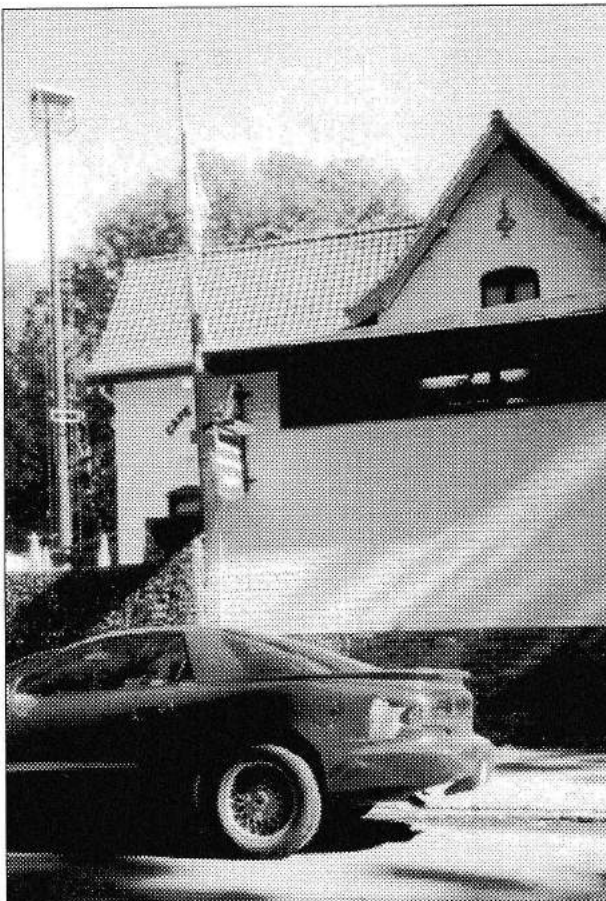
Echo d'Ostende, dd 13.3.1908

Hotel Majestic Palace, na renovatie, voorheen Grand Hotel des Bains dd 1910-1911

Onder de hoede van Sint-Joris (✧)

Open Monumentendag op zondag 8 September 2002 leek ons een uitstekende gelegenheid om kennis te maken met een voor ons onbekende sportactiviteit, nl. het BALBOOGSCHIEDEN. Daarom trokken we naar het Maria-Hendrikapark waar, naast café Armenonville, de Sint-Jorisgilde haar schietstand heeft. We werden er, mijn vrouw en ik, samen met nog enkele belangstellenden ontvangen en toegesproken door de voorzitter van de vereniging, de heer Laurent Soenen. Tijdens de rondleiding wist hij honderduit te vertellen over

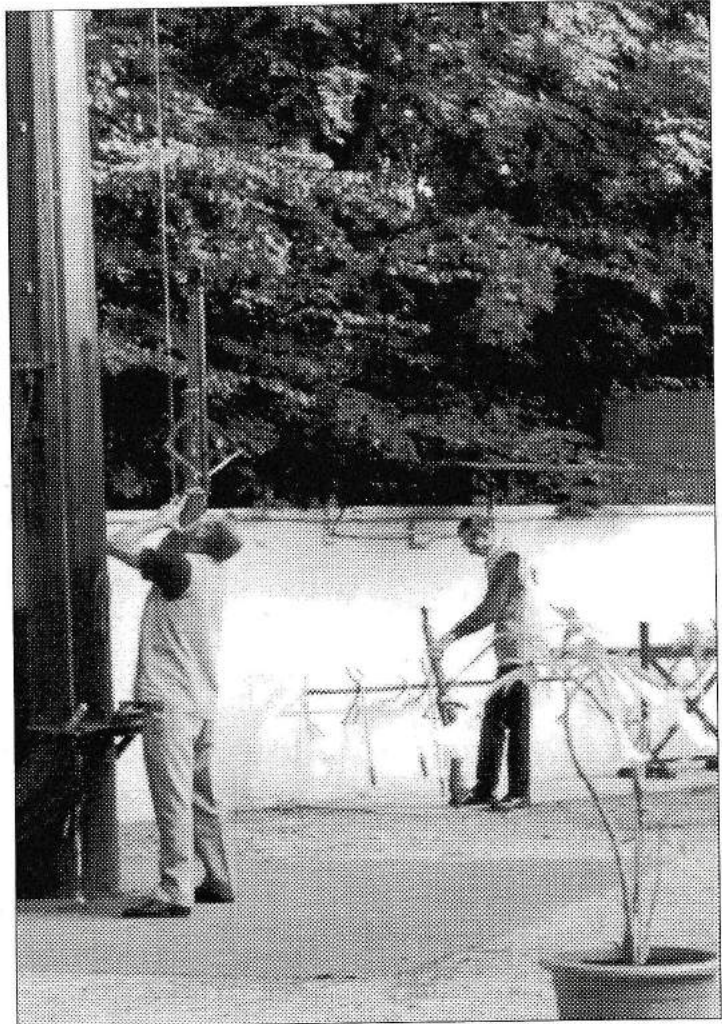
de geschiedenis van de Balboogmaatschappij, gaf hij uitleg bij de uitgestalde foto's, de eretekens en medailles, het vaandel, enz. Tussendoor vertelde hij ook enkele anekdotes, die hij nog gehoord had van zijn grootvader, Guillaume Soenen, voorzitter vanaf 1926, en van zijn vader, Marcel Soenen, die zijn eigen vader opvolgde als voorzitter van 1951 tot 1974. Vanaf dan was het de beurt aan Laurent Soenen om voorzitter te worden, en de taak van zijn vader en grootvader verder te zetten. Men kan dus stellen dat hij van kindsbeen af steeds heel nauw betrokken geweest is bij het reilen en zeilen van de Boogschuttersgilde Sint-Joris.

Volgens onze zegsman moet de Balboogmaatschappij Sint-Joris oorspronkelijk een elitaire bedoening geweest zijn, waar nogal wat gegeten en gedronken werd. Om lid te worden, vertelde de voorzitter, moest men wel over een stevige maag beschikken. De proef bestond er in een hele kip of een heel konijn te eten onder het goedkeurend oog van het bestuur. Op de agenda stond ook een maandelijks banket. Door al die smulpartijen hadden de leden dan ook de bijnaam gekregen van de "Vette magen".

Ook vrouwen hebben er, gedurende een tiental jaren, de balboogsport beoefend. Een vereni-

ging van uitsluitend vrouwen, die tien jaar bestaat, beschouwde hij als een uitzonderlijke prestatie.

Dat deze sport, zoals vele andere sporten, niet altijd zonder gevaar is, zagen we toevallig tijdens het demonstratieschieten door enkele leden van de vereniging. De schutter had het projectiel, een metalen balletje, dat van 20 meter hoog naar beneden viel, niet of te laat gezien, en kreeg het op zijn hoofd. Gevolg: een bloedende hoofdwonde. Geen nood echter. Een plakverband erop en opnieuw aan de slag. Zulke voorvalletjes horen er nu eenmaal bij. En ten slotte nog dit. Het was de bedoeling voorzitter Laurent Soenen uit te nodigen om hem zijn talrijke anekdotes te laten vertellen en er nadien een artikel aan te wijden. Het heeft helaas niet mogen zijn. Laurent Soenen (°1930) overleed op 4 januari 2003. Hiermee kwam er een abrupt einde aan drie opeenvolgende generaties voorzitterschap Soenen.

Noot. Lieve Malfroot beschreef in een interessant artikel de geschiedenis van de Balboogmaatschappij Sint-Joris. Het verscheen onder de titel "St.-Joris 1854" in het Gidsenblad Lange Nelle 94/19-26, 94/43-51 en 94/97-102.

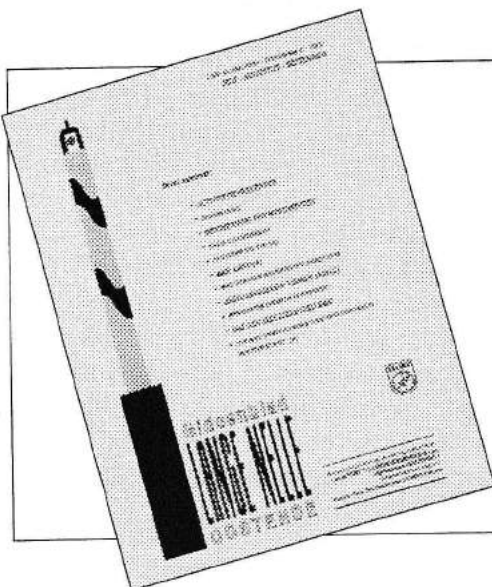
Een kort artikel "De Sint-Jorisgilde te Oostende" van de hand van Daniel Farasyn, verscheen in De Plate op blz. 81/22.

(*) De legende vertelt dat Sint-Joris eens een

draak gedood heeft die een jong meisje wilde verslinden. Zo begrijpen we, waarom de heilige als ridder wordt afgebeeld, te paard, terwijl hij een draak bestrijdt. Sint-Joris is de patroon van de ridders, de padvinders, de voetboogschutters en de gasthuizen.

In: "Van voornaam tot achternaam" van Dr Frans Debrabandere, 1971, blz.64.

Heilige Joris - martelaar - feestdag 23 april.

Publiciteitstarieven

Gidsenblad "Lange Nelle"

1/1 A4-blad = € 75

1/2 A4-blad = € 50

1/4 A4-blad = € 25

Albert Coeneye, politieagent op rust, vertelt

Ik ben in Leffinge in het "centrum" geboren op 27-10-1910. Mijn ouders Maximilian Coeneye en Marie Pierloot zijn niet direct getrouwd. Mijn pa, juist uit de oorlog '14-'18 teruggekomen, was metser. Hij was Oostendenaar, feitelijk Mariakerkenaar. Hij kwam dus terug en kreeg een karwei in Leffinge. De twee grootvaders aan beide kanten hadden gewerkt aan de St.-Jozefskerk in Oostende, het waren goede vrienden. Mijn vader leerde dus daar mijn moeder kennen en ze zijn in het jaar twintig getrouwd. Ze zijn na een paar maanden in Middelkerke komen wonen en vandaar verhuisden ze naar Mariakerke in 1925. Twee van mijn broers en zusters zijn in Middelkerke geboren, de rest al in Mariakerke.

In Middelkerke heb ik de bewaarschool bezocht bij de nonnetjes en later zat ik in de Vercamerschool op Mariakerke, waar later het politiebureau kwam, op de hoek van de Elisabethlaan en de Nieuwpoortsesteenweg.

Mijn vader was eerst metser en is later bij de politie gegaan in Oostende in 1925. Dit politiebureau was op het Catharinaplein, daar waar nu de Aldi is. Ik heb nog één zuster en twee broers die leven. We hadden eerst Roland, die nu in De Haan woont, Jean-Pierre in Mariakerke,

mijn zuster Blanche die ook in Mariakerke woont en dan Albert, Yvonne en Georges.

Naar de Vercamerschool ben ik tot het 7e geweest; toen een jaar naar het Atheneum, dan terug naar de Vercamerschool en in 1935 naar de Vakschool. De stedelijke Vakschool was toen in de Koniginnelaan waar vroeger de Koninklijke Paardenstallen waren en nu het Sportcentrum is. Op de vakschool heb ik voor schilder geleerd, dat was het gemakkelijkste, ik was graag op mijn gemak!

Als kind kregen wij iedere zondag 35 centiem, dit was 10 centiem voor de stoel in de kerk en een kwartje voor de rondhaling met "de busse". We gingen natuurlijk achteraan in de kerk rechtstaan en behielden onze 35 centiem om spekken te kopen. We gingen in Mariakerke naar de "barakkerk". Die bestond nog tot na

De barakkerk in Mariakerke

Vader, moeder en 5 kinderen.
Albert: oudste jongen rechtstaand

de oorlog en was gelegen aan de Nieuwpoortsesteenweg. Het was een soort prefabriquékerk. Daar heb ik ook mijn plechtige communie gedaan. Mijn eerste communie heb ik niet gedaan, dit deden alleen maar de katholieke scholen. Thuis in Mariakerke, in de Sterrestraat, deelde ik mijn kamer met mijn oudste broer. Wij verhuurden in de zomer kamers aan vier "menages". Het seizoen begon vanaf Pasen. Mijn moeder deed alles, de hele verhuis en ook nog de was voor onze huurders. Mijn zusters hielpen mee met de was en wij broers moesten de "mangel" draaien. Wij hadden een hele grote koer om de was te drogen. Ons bad kregen we in een groot "bassin". Onze huurders hadden op hun kamer lampetkannen en verbleven er soms met zes kinderen. Onder onze zomergasten was er een fabrikant uit Roubaix met zes kinderen. Die kwamen ieder jaar terug. Rond zeven uur 's avonds lagen die kinderen al in bed, doodmoe van de hele dag op het strand te spelen.

Als soldaat. Albert is de militair in het midden, zittend op de bak.

Ik werd soldaat de derde januari 1939 in de derde linie te Oostende. In september zijn we dan te velde gegaan, want er was mobilisatie. We waren aan het Albertkanaal en de elfde mei moesten we van daar weggaan. We werden daar gebombardeerd. Toen hebben we een heel eind te voet afgelegd tot in Poperinge, dan van Poperinge tot Kortrijk en dit was het einde van de oorlog voor ons. De 28ste mei zou ik van de

Foto als soldaat met familie, juist na de oorlog, met moeder, dochter, zoon en familieleden.

troep afgaan en toen was het ook gedaan. Ik moest me dan als krijgsgevangene gaan aangeven in Brugge, nadien was ik twaalf dagen in Waarschoot bij Eeklo. In 1941 kwam ik terecht in Frankrijk door een firma in Kortrijk die mensen aanvaardde voor tewerkstelling in Frankrijk. Ik moest naar Boulogne en van daaruit werden we verdeeld. Ik moest eerst naar Wimmereux, dat is een dorpje langs de kust en dan weer terug naar Calais. Daar moesten we "abris" bouwen, bunkers, mijn broer Georges was ook mee. In deze bunkers werkten er van alle nationaliteiten: Belgen, Fransen, joden, Russen, enz. Die joden en Russen kregen natuurlijk niet veel om te eten, ze werden geweldig slecht behandeld. Wij werden voor ons werk betaald door de firma, zij kregen natuurlijk niets. In Eperlecques in het bos aan die grote bunkers en in St.-Omer hebben wij ook gewerkt. In Eperlecques waren er veel dwangarbeiders. Ik ben er al eens terug geweest, maar ik herkende er niets, daar we maar op één plaats mochten werken en zeker niet rondlopen. De joden werden daar heel slecht behandeld, zij kregen in plaats van één zak cement twee zakken op hun rug. Daardoor zijn er veel gestorven en ze kregen ook bijna geen eten. Ik heb voor die firma tot in 1943 gewerkt, dan via Ieper kwam ik weer terug naar huis. Intussen was mijn vrouw geëvacueerd naar Koekelare en reed ik dus met de tram van Ieper naar Koekelare. In die tijd heb ik nog bomen geveld voor de boomstamversperringen op het strand, "pit en stake"

zoals ze zeggen. Op een dag zagen wij dat de bevrijding er was, want langs de plaats waar we bomen uitdeden, langs de baan van Diksmuide naar Brugge, daar passeerden opeens fantastische camions van de Amerikanen en die reden door zonder stoppen. In september 1944 waren we bevrijd. Oostende werd, zoals iedereen weet, door de Canadezen bevrijd en toen die wegtrokken waren het de Engelsen die kwamen. Maar die waren niet zo vriendelijk, ze gaven de kinderen niets.

In oktober 1944 heb ik mijn examinaanvraag gedaan voor de

Als jonge politieagent

politie, examen meegedaan en op 1 maart 1945 begon ik als agent op het Catherinaplein. Wij waren bij de politie van Oostende maar hadden die buurt onder ons. Wij behoorden tot de "cyclisten", de bereden politie te voet, want alle vélo's waren opgeëist!

Ik heb twee kinderen, een zoon en een dochter, mijn dochter is van 1942 en mijn zoon van 1944. Ik heb zes kleinkinderen en zeven achterkleinkinderen. Tot in 1947 ben ik met mijn vrouw samen geweest. In 1950 heb ik Antoinette Qvick leren kennen, hoofdvroedvrouw in moederhuis Wante, tijdens een les van de Rode Kruis. Zij gaf daar les en de politiemannen kregen een kleine vergoeding wanneer ze het diploma van

Verkeer regelen van op "de bak"

Nieujaarscadeautje van automobilisten...

eerste hulp behaalden. Tijdens de les had ze iemand nodig die in bed lag en ik was dus de patiënt en zij had mij vast en ik had haar vast en het was gebeurd. En dit alles voor 52 leerlingen, die zaten te kijken. Vanaf 1951 zijn we dan samen gaan wonen in de Koningstraat. Daar woonden we acht jaar, van daar naar de Jozef-II-straat en nu wonen we in de Zuidstraat.

Ik werkte heel graag als politieagent. Na mijn dienst op het Catherinaplein ging ik in 1954 naar de verkeersbrigade en ben daar gebleven "de rest van mijn termen" tot in 1977. Ik moest dus overal het verkeer regelen. Later zelfs op de nieuwe autostrade. Ik stond daar voor het stadhuis op een bak in het midden van de autostrade en met Nieuwjaar kreeg ik een cadeautje van de automobilisten.

Met burgemeester Adolf Van Glabbeke

Onze hoofdcommissarissen waren meneer Pintelon, meneer Beauprez, mijnheer

Carnaval. Bij het "Bal du Rat Mort" moesten we altijd het verkeer regelen. Daar was alles afgezet en men kon nergens door en ik moest het verkeer regelen aan de Koningstraat. Ik stond daar op het kruispunt en kreeg van de mensen daar warme soep want in februari/maart kan het tamelijk koud zijn. De gemaskerden kwamen vanuit heel België en verder en de mensen stonden in twee reken aan het kursaal om te kijken naar al de schone kostuums. Vroeger was het Bal du Rat Mort in het oude theater tot het nieuwe kursaal gebouwd was. Het oud theater was een heel mooi gebouw, dikwijls ben ik er op zondag twee keer naar de opera geweest, de zondagnamiddag en 's avonds. Het oude kursaal was even mooi. Toen ze het nieuwe kursaal bouwden moest ik het binnen bewaken. Dag en nacht was er daar bewaking. Toen de scène juist gebouwd was ben ik erop gegaan en stond daar te zingen en plotseling werd er geapplaudisseerd en het waren de taxichauffeurs die daar stonden te luisteren. Ik kon wel tamelijk goed zingen, want vroeger was ik in het koor. Maar ik moest stoppen omdat mijn keel geforceerd was.

Op 1 februari 1953 was ik in verlof in Poelkapelle en 's middags hoorden we op de radio zeggen dat heel Oostende onder water stond. We maakten direct onze valiezen en met de trein van Poelkapelle naar Brugge en dan naar Oostende. Wij woonden toen in de Koningstraat. Wij uit het station, komen aan het monument en konden niet meer verder: alles stond onder water tot op het plein. We moesten rondgaan langs de Vindictivelaan, de Henri Serruyslaan tot aan de Koningstraat en daar was er geen druppel. We woonden daar in de kelders en er was daar geen druppel water, alles droog. Het water was gestopt aan de "Franco Belge" winkel. Dezelfde avond ging ik mij melden in het bureau en 's anderendaags moest ik aan de "Osborne" staan, heel de straat was weggespoeld. Rond 11 uur kwam er een groep militairen van de marine en ze begonnen daar te werken. Een beetje later kwam Koning Boudewijn om alles te inspecteren en hij was nog niet heel weg en de schoppen vlogen tegen de grond en de marinesoldaten waren ook weg!

Col en Manchette kende ik ook. Hij had een muziekje op zijn eigen. 's Zondag 's namiddags kwamen ze om twee uur bij hem samen en alle veertien dagen brachten ze hem met muziek tot

aan het museum. Ze waren met een man of acht en samen maken ze "geruchte" voor tweehonderd man. Ook na de oorlog hebben ze nog verder gedaan. Wanneer men dit muziekje in de verte hoorde kon men zweren dat met veertig of vijftig waren.

Iedereen kende Madame Loulou en Madame Gouden Tand. Zo had iedereen zijn lapnaam. Berten Schuufelletje was een pompier, die een liedje heeft gemaakt van "Oostende onder water". Bertino was ook nog zijn andere lapnaam.

Antoinette en ik hebben ook veel reizen gedaan. Op onze reis naar Canada (in 1957) deden we een stop in New York. We zijn toen naar de voorstelling "The King and I" op Broadway geweest. Na middernacht, bij de terugkeer naar het hotel, zagen we dat achter de hoek een politiebureau was. Er stonden een paar schooiers voor en in de auto die ervoor stond zat er ook zo'n schooier, echt smerig gekleed. We kwamen in een gesprek en de man vertelde ons dat hij van de politie was, dus zei ik dat ik ook politieagent was en ik mocht dadelijk naar binnen in het bureau. De inspecteur was bezig met mensen te ondervragen, het was juist het moment van de RAF (Rote Armee Fraktion) in Duitsland en er werd gezegd dat er van die groep gesignaleerd waren in New York, dus Duitse toeristen en zijn motto was "Eerst schieten en dan vragen wat ze komen doen". Van hem hebben we alles mogen zien: de bureaus en de cellen met de dronkaards. Dit politiebureau was hetzelfde waarvan de entree gebruikt werd in de Kojak-films. Die schooiers die we dus gezien hadden waren detectives, zo gekleed om niet op te vallen. Ze waren heel vriendelijk tegen ons. Maar New York is wel een heel onzekere stad. De avond voordien waren we op zoek naar een toilet, zien de ingang van de metro, denken "daar zal er toch wel een toilet zijn", gaan naar beneden en zijn dadelijk weer naar boven gevluht. Te gevaarlijk, wanneer je een neger zag was hij op de een of andere manier gekwetst.

's Avonds in het station van New York: we moeten de trein terug nemen naar Montreal en terwijl we erdoor lopen zie we een oud vrouwtje aan de rij telefoons (zo'n 35 op een rij) proberen of er nergens geld inzit. Ze had een mantel aan, met sluitspelden dichtgedaan. Ik had medelijden en gaf haar een beetje kleingeld. Ze

was heel verwonderd dat ze iets kreeg. Toeval wilde dat een klein jaar later we in de gazet lezen dat er daar een vrouw gevonden was met 14 miljoen dollars in haar mantel genaaid en volgens die beschrijving was het die vrouw. Dit is hetzelfde zoals de oude vrouw in Oostende die de vuilbakken doorzocht en de oude frieten van een frituur kwam opeten. Toen ze haar in haar appartement gevonden hadden (vraag niet hoe het er daar uitzag) hebben ze miljoenen op haar nachttafel gevonden. Ze moesten haar naar het Serruys brengen en hebben drie dagen nodig gehad om haar proper te krijgen, ze moesten haar echt inweken.

Ikzelf ben nu 83 en om gezond en fit te blijven wandel ik heel veel. Ik heb nooit één sigaret gerookt.

Mijn laatste jaren zijn de schoonste. Ik ben nu voor de tweede keer getrouwd op 21 april 2001 hier op het stadhuis te Oostende en op 26 oktober 2001 voor de kerk. Wij waren het oudste bruidspaar ooit in Oostende getrouwd, ik 82 en Antoinette 80. We waren toen al 50 jaar samen! Maar ik vond dat trouwen beter was voor Antoinette. Bij mijn overlijden zou ze 60% van mijn pensioen krijgen. We hadden gevraagd om geen post te sturen. We stonden dus na de trouw aan de kerk en al de fotografen stonden daar en ook de tv van Focus, dit werd nog

2001: huwelijksfoto met Antoinette

dezelfde avond uitgezonden.

We hadden vóór we trouwden al over een kelder op het kerkhof voor ons tweeën nagedacht, maar wel op een plaats die we voordien al uitgezocht hadden. Toen we naar het stadhuis gingen om onze trouw aan te geven hebben we dan tegelijkertijd de plaats op het kerkhof gekocht: dit is waarschijnlijk nog nooit in Oostende gebeurd. Maar we weten nu dat dit in orde is moest er iets gebeuren met ons.

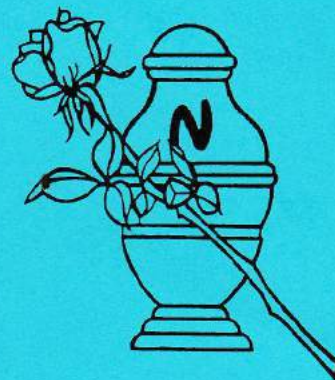

Een fiere tambour-major op de Dag van de Politie (1985)

UITVAARTVERZORGING - FUNERARIUM

Jan Nuytten

Het **uitvaartcontract**
is de absolute **zekerheid**
dat uw begrafenis of crematie
zal uitgevoerd worden volgens
uw wensen en dat uw familie
achteraf **geen financiële**
beslommeringen heeft

Torhoutsesteenweg 88 (h)
8400 Oostende (Petit Paris)
tel. 059 - 80 15 53

